

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre . . . 6 "
Negyedévre . . . 3 "

Bérmintetlen levelek
csak ismert kezektől fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem adnak
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyiltérben minden
garmond sor díja 40 fill.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknel:
Minden szó után 2 fill.
Azonfelül bányeg 60 fill.

Petitmél nagyobb, avagy
diszbutékkal, vagy körzet-
tel ellátott hirdetések-
ért termékek szerint min-
den négyszög centim. után
5 fill. számítottak.

Állandó hirdetéseknel ked-
vezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

Adatok a közigazgatás szervezéséhez.

Irta: Dókus Gyula.

(Négy közlemény.)

III.

A községeket mint önkormányzati testületeket 4 csoportba volna helyes beosztani és pedig azért, mert a mostani csoportba való beosztás a mi anyagi és szellemi viszonyainknak meg nem felel. Az egyiknek kis, a másiknak nagy hatáskört biztosít, az egyiknek oly jogokat ad, a melylyel élni nem képes s azt egyesek zsákmányolják ki; a másik felett az el lenőrzést túlhaladó gyámságot gyakorol, a harmadikat miután a kettő között van csak módja választani fejlődésében, vagy megakasztja, vagy szellemi képességének megfelelő, de anyagi erejét túlhaladó költséges szervezetbe hajtja.

Első csoportba vélem beosztani azon községeket, a melyek az önkormányzatra sem szellemi, sem anyagi képesítéssel nem bírnak, csekély lélek számuk és kis területi kiterjedésük van, nevezzük ezeket kisközségeknek. A kisközségek az önkormányzati jogok gyakorlására és feladatok teljesítésére a szomszédos egy vagy több kisközséggel szövetkezzenek, vagyis politikai községet képezzenek. Egy politikai községgé azonban 4—5 kisközségnél több nem lenne csoportosítandó, mert különben működése nehézkessé válna s a térbeli nagy távolság az ügymenetet lehetlenné tenné.

A második csoportba vélem beosztani azokat a községeket, a melyek a közigazgatási feladatok teljesítésére anyagi erővel rendelkeznek, de az önkormányzati jogok gyakorlására elegendő szellemi képesítéssel még nem bírnak. Nevezzük ezeket nagyközségeknek.

A harmadik csoportba osztanám azokat

a községeket, a melyek az önkormányzati jogok gyakorlására magasabb szellemi képesítéssel bírnak, de a rendezett tanácsu városokra rótt és rovandó állami közigazgatás feladatainak teljesítésére anyagi erővel nem rendelkeznek, nagyobb hatáskörrel leendő felruházásukat pedig közigazgatási és kulturális fejlődésük és emelkedésük megköveteli. Nevezzük ezeket mezővárosoknak.

A negyedik csoportba tartoznának azok a községek, a melyek az állami közigazgatás feladatainak teljesítésére és az önkormányzat jogkörének gyakorlására ugy anyagi, mint szellemi képességgel rendelkeznek. Ezeket nevezzük önálló városoknak.

Az országot alkotó községeknek ezen négy osztályba való beosztását mindenki, a ki ösmeri hazánk éjszaki és erdélyi részeit, a ki tudja, hogy Magyarországon csak 2800 oly község van, a melyben a lakosok száma az ezeret meghaladja és az összes községek $\frac{1}{3}$ részében a lakosok száma a 400-nál kevesebb, el kell hogy fogadja és helyeselje.

Az önkormányzatot a politikai kis községek és nagy községek képviselő testületei által, mező és önálló városok a városi bizottság által gyakorolnák. Ugy a képviselő testületek, mint a városi bizottságok a népesség és szellemi képesítés alapján meghatározandó számú tagokból lennének alakítandók és pedig $\frac{1}{3}$ részben a birtok vagyis adózás, $\frac{1}{3}$ részben a szellemi magasabb képesítés vagyis az oklevél és $\frac{1}{3}$ részben a népképviselőlet vagyis választás alapján. Az alkalmazottak pedig hivataluknál fogva lennének tagjai.

Az önkormányzati feladatok végrehajtására a politikai községek, nagy községek és mezővárosok: bírót, megfelelő

számu hiteseket vagy tanácsosokat, szülésznot; a mezővárosok ezen kívül pénztárnokot és orvost volnának kötelesek saját költségükön tartani. Ugy a politikai, mint a nagyközség és a mezővárosnál jegyzők is alkalmaztatnának, a kik az önkormányzati és állami közigazgatásnak egyaránt végrehajtó közegei volnának s ezért az állam által lennének javadalma- zandók. A jegyzőknek más közigazgatási feladatuk nem volna. Visszaadnának eredeti rendeltetésöknek, vagyis lennének azok, a minek lenniök kellene: a nép vezetői, tanácsadói és segítői.

A községek, a rendezett tanácsu városokat kivéve, az állami közigazgatásban csak közvetve alkalmazottak által, közvetlenül csak annyiban vennének részt, hogy az állami adókat összeírnák és a kivetésnél közreműködnenek. Fordítsák anyagi erejüket és szellemi képességüket közigazgatási, kulturális emelkedésök munkálására, a szegényügy gondozására. Ezen feladat oly szép és nemes munkát biztosít részükre, hogy ha azt hiven betöltik, az ország anyagi és szellemi erősödése rohamosan fog haladni.

Az önálló most rendezett tanácsu város hivatali és személyi szervezetét jelen alakjában némi változtatással és oly munkaerőkkel felszerelve mint a járási hatóságok lesznek, meghagyandónak tartom. Amennyiben azonban alkalmazottak állami feladatot fognak teljesíteni, ellátásukat nemcsak a jogegyenlőség és méltányosság, hanem kulturális emelkedésük biztosítása indokából is: az államnak kellene fedeznie, és csupán azon személyi és dologi kiadásokat volnának kötelesek fedezni, a melyek önkormányzati, gazdasági, háztartási, szegényügyi és kulturális feladataik végrehajtásából erednek.

A törvényhatóságok egyenlő jog és

TÁRCA.

Sámson.

— Novella. —

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Irta: Balogh Irma.

Az ő ajkainak hízkel-
désével meggyőzte őt.
(Példa b. VII. 21.)

III.

Sámson, a zsidó függetlenségi harcok hő-
rosza, nemzetének imádott büszkesége, a filisz-
teusok és moabiták réme volt. Hatalmas alakja,
rettenetes ereje és ügyének, melynek élére állt,
igazságossága bátorra s vakmerővé tette.

Csapatát mindig maga vezette a csatába
s jobbra-balra osztva a halált, előbb csak kato-
náinak, később egész nemzetének osztatlan bá-
mulatát vivta ki magának.

A keleti nép képzeltő ereje csodás, mese-
szerű regéket szőtt Sámson felől, hogy azt a
babért, mely fejét koszoruzta, szebbé s dusabbá
tegye. Így született meg az a rege is, a mely
az ezer filiszteusnak egy számár állkapcsával
való megöletéséről szól. (Bírák k. XII. 15.) Így
ruházta föl minden nemzet népe hőseinek ne-
vét mesés legendákkal.

A filiszteusok és a moabiták vénei tanácsko-
zásra gyűltek össze, hogy Sámsonat csellel győz-
zék le, mert a nyilt csatározás eredményre nem

vezetett s továbbra sem kecségtetett a siker re-
ményével.

Nehéz gond járja át mindegyiknek agyát
s az alacsony, szőnyeg borította nyugó ágya-
kon szótlanul ülnek egymás mellett. Egyik-má-
sik a kijárat felé tekint — várni látszanak va-
lakit.

Két marcona vitéz lép be s az idősebb
jelenti:

— Megtaláltuk s nyomban itt lesz.

Néhány perc múlva könnyű, nesztelen lép-
tekkal egy csoda szép fiatal nő lép be. Nagy,
fekete szemében a keleti nők forró szenvedélye
lobog. Dus, vöröses szőke haja szabadon omlik
le telt vállaira. Fehér, könnyű palástja rendet-
len hullámokban esik alá, fedetlen, gyönyörű
karjain drágaköves kőszötyük ragyognak. A
mint belép s a véneket megpillantja, arca borul.

A vének szemében, egy másodperere, le-
tünt fiataláguk tüze lobban föl.

— Kelj föl Delila — szólal meg a vének
egyike. Beszélni akarunk véled . . .

— Parancsoljatok!

— Tudod, hogy törzsünket, földünket Sám-
son felől nagy veszedelem fenyegeti. Népünk
Sámsonat nem bírja legyőzni s ha le nem győzi
mindnyájunkra a rabszolgaság, a nyomor ke-
nyere vár. Azt mondják, hogy Sámsonnak óriási
ereje egy bizonyos testi adomány. Delila, hallgass
ide! Azért hivatunk, hogy Sámsonat győzd meg
szépségeddel, kerítsd hálódba s lásd, tudd meg,
miben vagyon az ő nagy ereje s mi mindnyájan ki,
kiadunk néked ezer és száz ezüst pénzt.
(Bírák K. XII. 5.)

— Megteszem! — kiált föl a leány ön-
tudatosan, büszkén s miután ismét arca vetette
magát, elhagyta a vének tanácsát.

A két hadviselő fél döntőütközetre ké-
szül.

Az ütközetet megelőzően a vidék halmos,
hegyes terepén, naponta apró csatározások foly-
nak, melyek már előre megjósolják a döntő üt-
közet eredményét, a filiszteusok bukását.

A filiszteusok közel Gázához táboroznak,
míg a zsidók a Seba folyó partján ütötték föl
táborukat.

Egyik napon a csatározás ép alkonyat
előtt ért véget. A nap koronája tüzesen lebe-
gett a tenger fölött s bibor sugarait rávetette a
halálosan fáradt harcosokra, a mint porosan,
veritéken sátraikba tértek.

Sámson, néhány katonájától követve, szin-
tén porosan, vértől ázottan tábora felé tart.

Megjelenése, egész magatartása, nyugod-
ságot, megelégedést, a győzelem biztos remé-
nyét tükrözi vissza.

Sátrának ajtajában hirtelen, meglepetten
megáll: Csengő, édes kacagás fogadja:

— Nevetnem kell, mennyire meg vagy
lepetve! En vagyok, Sámson! Emlékszel reám,
Gázában egyszer találkoztunk.

— Delila! . . .

— En vagyok. Várlok — mondja a he-
tera s már ott áll a harcos mellett s kezét
megfogja.

— Vártál? . . . Hogyan? . . . Senkinek sem
szóltam, hogy ma haza jövök.

ELŐFIZETÉSÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre . . . 6 "
Negyedévre . . . 3 "

Bérmertelen levelek
csak ismert kezektől fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyilttérben minden
garmond sor díjja 40 fill.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknel:
Minden szó után 2 fill.
Azonfelül bélyeg 60 fill.

Petitnél nagyobb, avagy
díszbetűvel, vagy körzet-
tel ellátott hirdetések-
ért természet szerint min-
den négyszög centim. után
6 fill. számítatik.

Állandó hirdetéseknel ked-
vezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

Adatok a közigazgatás szervezéséhez.

Irta: Dókus Gyula.

(Négy közlemény.)

III.

A községeket mint önkormányzati testületeket 4 csoportba volna helyes beosztani és pedig azért, mert a mostani csoportba való beosztás a mi anyagi és szellemi viszonyainknak meg nem felel. Az egyiknek kis, a másiknak nagy hatáskört biztosít, az egyiknek oly jogokat ad, a melylyel élni nem képes s azt egyesek zsákmányolják ki, a másik felett az el lenőrzést túlhaladó gyámságot gyakorol, a harmadikat miután a kettő között van csak módja választani fejlődésében, vagy megakasztja, vagy szellemi képességének megfelelő, de anyagi erejét túlhaladó költséges szervezetbe hajtja.

Első csoportba vélem beosztani azon községeket, a melyek az önkormányzatra sem szellemi, sem anyagi képesítéssel nem bírnak, csekély lélek számuk és kis területi kiterjedésük van, nevezzük ezeket kisközségeknek. A kisközségek az önkormányzati jogok gyakorlására és feladatok teljesítésére a szomszédos egy vagy több kisközséggel szövetkezzenek, vagyis politikai községet képezzenek. Egy politikai községgé azonban 4—5 kisközségnél több nem lenne csoportosítandó, mert különben működése nehézkessé válna s a térbeli nagy távolság az ügymenetet lehetlenné tenné.

A második csoportba vélem beosztani azokat a községeket, a melyek a közigazgatási feladatok teljesítésére anyagi erővel rendelkeznek, de az önkormányzati jogok gyakorlására elegendő szellemi képesítéssel még nem bírnak. Nevezzük ezeket nagyközségeknek.

A harmadik csoportba osztanám azokat

a községeket, a melyek az önkormányzati jogok gyakorlására magasabb szellemi képesítéssel bírnak, de a rendezett tanácsu városokra rótt és rovandó állami közigazgatás feladatainak teljesítésére anyagi erővel nem rendelkeznek, nagyobb hatáskörrel leendő felruházásukat pedig közigazgatási és kulturális fejlődésük és emelkedésük megköveteli. Nevezzük ezeket mezővárosoknak.

A negyedik csoportba tartoznának azok a községek, a melyek az állami közigazgatás feladatainak teljesítésére és az önkormányzat jogkörének gyakorlására ugy anyagi, mint szellemi képességgel rendelkeznek. Ezeket nevezzük önálló városoknak.

Az országot alkotó községeknek ezen négy osztályba való beosztását mindenki, a ki ismeri hazánk éjszaki és erdélyi részeit, a ki tudja, hogy Magyarországon csak 2800 oly község van, a melyben a lakosok száma az ezeret meghaladja és az összes községek $\frac{1}{3}$ részében a lakosok száma a 400-nál kevesebb, elkell hogy fogadja és helyeselje.

Az önkormányzatot a politikai kis községek és nagy községek képviselő testületeik által, mező és önálló városok a városi bizottság által gyakorolják. Ugy a képviselő testületek, mint a városi bizottságok a népesség és szellemi képesítés alapján meghatározandó számú tagokból lennének alakítandók és pedig $\frac{1}{3}$ részben a birtok vagyis adózás, $\frac{1}{3}$ részben a szellemi magasabb képesítés vagyis az oklevél és $\frac{1}{3}$ részben a népképviselő vagyis választás alapján. Az alkalmazottak pedig hivataluknál fogva lennének tagjai.

Az önkormányzati feladatok végrehajtására a politikai községek, nagy községek és mezővárosok: bírót, megfelelő

számu hitesekeket vagy tanácsosokat, születésnőt; a mezővárosok ezen kívül pénztárnokot és orvost volnának kötelesek saját költségükön tartani. Ugy a politikai, mint a nagyközség és a mezővárosnál jegyzők is alkalmaztatnának, a kik az önkormányzati és állami közigazgatásnak egyaránt végrehajtó közgei volnának s ezért az állam által lennének javadalmandók. A jegyzőknek más közigazgatási feladatuk nem volna. Visszaadátának eredeti rendeltetésöknek, vagyis lennének azok, a minek lenniök kellene: a nép vezetői, tanácsadói és segítői.

A községek, a rendezett tanácsu városokat kivéve, az állami közigazgatásban csak közvetve alkalmazottak által, közvetlenül csak annyiban vennének részt, hogy az állami adókat összeírják és a kivetésnél közreműködjenek. Fordítsák anyagi erejüket és szellemi képességüket közigazgatási, kulturális emelkedésök munkálására, a szegényügy gondozására. Ezen feladat oly szép és nemes munkát biztosít részükre, hogy ha azt hiven betöltik, az ország anyagi és szellemi erősödése rohamosan fog haladni.

Az önálló most rendezett tanácsu város hivatali és személyi szervezetét jelen alakjában némi változtatással és oly munkaerőkkel felszerelve mint a járási hatóságok lesznek, meghagyandónak tartom. Amennyiben azonban alkalmazottak állami feladatot fognak teljesíteni, ellátásukat nemcsak a jogegyenlőség és méltányosság, hanem kulturális emelkedésök biztosítása indokából is: az államnak kellene fedeznie, és csupán azon személyi és dologi kiadásokat volnának kötelesek fedezni, a melyek önkormányzati, gazdasági, háztartási, szegényügyi és kulturális feladataik végrehajtásából erednek.

A törvényhatóságok egyenlő jog és

— Megteszem! — kiált föl a leány öntudatosan, büszkén s miután ismét arera vetette magát, elhagyta a vének tanácsát.

A két hadviselő fél döntőütközetre készül.

Az ütközetet megelőzően a vidék halmos, hegyes terepén, naponta apró csatározások folynak, melyek már előre megjósolják a döntő ütközet eredményét, a filiszteusok bukását.

A filiszteusok közel Gázához táboroznak, míg a zsidók a Seba folyó partján ütötték föl táborukat.

Egyik napon a csatározás ép alkonyat előtt ért véget. A nap koronája tüzesen lebegett a tenger fölött s bíbor sugarait rávetette a halálosan fáradt harcokra, a mint porosan, verítékesen sátraikba tértek.

Sámson, néhány katonájától követve, szintén porosan, vértől ázottan táborra felé tart.

Megjelenése, egész magatartása, nyugodtságot, megelégedést, a győzelem biztos reményét tükrözi vissza.

Sátrának ajtajában hirtelen, meglepetten megáll: Csengő, édes kacagás fogadja:

— Nevetnem kell, mennyire meg vagy lepette! En vagyok, Sámson! Emlékszel reám, Gázában egyszer találkoztunk.

— Delila! . . .

— En vagyok. Várlak — mondja a hentera s már ott áll a harcok mellett s kezét megfogja.

— Vártál? . . . Hogyan? . . . Senkinek sem szóltam, hogy ma haza jövök.

TÁRCA.

Sámson.

— Novella. —

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Irta: Balogh Irma.

Az ő ajkainak hízle-
désével meggyőzte őt.
(Példa b. VII. 21.)

III.

Sámson, a zsidó függetlenségi harcok hőrozsza, nemzetének imádott büszkesége, a filiszteusok és moabiták réme volt. Hatalmas alakja, rettenetes ereje és ügyének, melynek élére állt, igazságossága bátorrá s vakmerővé tette.

Csapatait mindig maga vezette a csatába s jobbra-balra osztva a halált, előbb csak katonáinak, később egész nemzetének osztatlan bámulatát vívta ki magának.

A keleti nép képzelő ereje esodás, mese-szerű regéket szőtt Sámson felől, hogy azt a babért, mely fejét koszoruzta, szebbé s dusabbá tegye. Így született meg az a rege is, a mely az ezer filiszteusnak egy számár állkapásával való megöletéséről szól. (Bírák k. XII. 15.) Így ruházta föl minden nemzet népe hőseinek nevét mesés legendákkal.

A filiszteusok és a moabiták vénei tanácskozásra gyűltek össze, hogy Sámsonat esellel győzzék le, mert a nyilt csatározás eredményre nem

vezetett s továbbra sem kecsegtetett a siker reményével.

Nehéz gond járja át mindegyiknek agyát s az alacsony, szőnyeg borította nyugvó ágyakon szótlanul ülnek egymás mellett. Egyik-másik a kijárat felé tekint — várni látszanak valakit.

Két marcona vitéz lép be s az idősebb jelenti:

— Megtaláltuk s nyomban itt lesz.

Néhány perc múlva könnyű, nesztelen léptekkel egy esoda szép fiatal nő lép be. Nagy, fekete szemében a keleti nők forró szenvedélye lobog. Dus, vöröses szőke haja szabadon omlik le telt vállaira. Fehér, könnyű palástja rendetlen hullámokban esik alá, fedetlen, gyönyörű karjain drágaköves kőszötyök ragyognak. A mint belép s a véneket megpillantja, arera borul.

A vének szemében, egy másodperere, le-tünt fiatalosságuk tüze lobban föl.

— Kelj föl Delila — szólal meg a vének egyike. Beszélni akarunk veled . . .

— Parancsoljatok!

— Tudod, hogy törzsünket, földünket Sámson felől nagy veszedelem fenyegeti. Népünk Sámsonat nem bírja legyőzni s ha le nem győzi mindnyájunkra a rabszolgaság, a nyomor kenyere vár. Azt mondják, hogy Sámsonnak óriási ereje egy bizonyos testi adomány. Delila, hallgass ide! Azért hivatunk, hogy Sámsonat győzd meg szépségeddel, kerítsd hálódba s lásd, tudd meg, miben vagy az ő nagy ereje s mi mindnyáján ki, kiadunk néked ezer és száz ezüst pénzt. (Bírák K. XII. 5.)

hatáskörrel gyakorolják az önkormányzatot és teljesítenék az ellenőrzést és felügyeletet. Még pedig $\frac{1}{3}$ részben a legtöbb adófizetők, $\frac{1}{3}$ részben a vármegye területén lakó okleveles polgárok választottságából és $\frac{1}{3}$ részben az adózók választottjaiból alakult bizottságok által. A közgyűlésen a főbb hivatali személyzet ülés és szavazati joggal bírna.

Azért óhajtom, hogy a képesíttségnek az önkormányzati ügyek intézésében való résztvételre, mód nyújtassék; mert azt tapasztaltam, hogy a polgárságnak azon osztálya, mely képesítésével a községeknek és törvényhatóságoknak csak hasznára lehet, ha csak nem fizet megfelelő adót, a bizottságokban ma igen kis számban van képviselve. Ha a pénznek s a személyi bizalomnak helyt adunk önkormányzatunk zöld asztalánál, kell, hogy a szellemi képzettség magas fokát nagy áldozattal megszerzett egyéneket is oda segítsük.

A vármegye területén az állami közigazgatás, melyhez a pénzügyi közigazgatás is szorosabban hozzá esatolandó, állami alkalmazottak által két fokban látatnék el. Még pedig nem társas hatóságok, hanem egyes hatóság által. Az ügyek pedig épen úgy mint a ministeriumnál, szakok szerinti munkafelosztás, személyi felelőség mellett, de a hivatalfőnöki felügyelet és döntési jog biztosításával intéztetnének.

Mint már említettem, a közigazgatást a miveltszomszéd államokban fő részben társas hatóságok látják el, sőt a közigazgatás újjászervezésével foglalkozó hazai kis számu irodalmi termékeinkben is több helyen kifejezésre jutott azon nézet, hogy a járásokban a járási, a központban a megyei társas hatóságok kezébe kellene, egészben vagy részben a közigazgatás vezetését, átadni. Ezt ma még közigazgatásunk érdekében állónak nem tartom. Al-lításom igazolásául felhozhatom az 1890. évi I. t. c. rendelkezése szerint, 10 év előtt szervezett járási utibizottságokat és az 1894. évi XII. t. c. alapján 6 év előtt szervezett mezőgazdasági járási bizottságokat. Ezek még mai napig sem képesek feladataikat kellőképen megoldani. Sőt nincs reményem, hogy sok vármegye járaisaiban egyhamar oly szellemi műveltségű egyéneket legyenek megfelelő számban találhatók, a kik a járási közig. hatósági teendők ellátására munkaerejüket feláldozzák. A megyei társas hatóságokat sem vagyunk képesek a közigazgatás helyes és gyors

vezetésére berendezni, mert ez a szervezet is megkívánja, hogy tagjai ne csak a központból, hanem a vármegye különböző vidékéről gyűjtessenek össze, ha csak az érdek intézkedéseket nem akarjuk meghonosítani. Azt pedig, hogy a tagok havonként, sőt hetenkint messze vidékről összegyűjtessenek, még az esetben is ha díjazva lennének, ne reméljük.

El kell tehát legalább hosszú időre fogadnunk egy a járásokra, mint a központra az egyes hatósági szervezetet.

A vármegye élén állana a főispán nemesak azért, mert állami szervezetünkkel ez a méltóság egy idős, hanem azért is, mert a kormány főfelügyeleti jogát úgy az állami közigazgatás, mint az önkormányzatot érdeklőleg oly egyén által gyakorolhatja leghatékonyabban, a ki az adminisztrációba közvetlenül intézkedéssel be nem foly. A főispáni állás tehát megmaradna jelen hatáskörébe. Elnöke lenne a törvényhatóság mint önkormányzati testület közgyűlésének, az első foku közigazgatási bíróságnak s mindazon választmányi és bizottságnak, a mely a vármegye kebeléből lesz alakítandó. Felügyeleti joga mindazon ügykörökre, a melyek az adminisztratio keretébe tartozandának, kiterjeszhetnék. Szolgálati viszonya és felelősége úgy, mint minden állami alkalmazottnál van, törvényileg szabályozandó lenne.

Az elsőfoku hatóságot: a járási és önálló (most rendezett tanácsu) városok, másodfokban az alispán, harmadfokban az illető ministerium képeznék.

Az elsőfoku hatóságok ügy és működési körébe a pénzügyet, a mostaninál szorosabban vélem beosztani és pedig azért, mert egyrészt a községek az adóelőírás és beszedésre nem alkalmasak, másodsor azért, mert a pénzügyi hatóságok az adózóknak, jelen szervezetükben, nem adhatják meg a kellő jogvédelmet. Nem akarom bővebben indokolni állításomat, de hiszem és remélem, hogy mindazok, a kik valaha a közigatás elsőfoku ügykörével foglalkozva a nép helyzetét és viszonyait adózás tekintetében megfigyelték, igazat fognak nekem adni abban, hogy a közadózás legfőbb bajait, a pénzügyi közigazgatás elsőfoku intézésének a községek és adóhivatalok ügykörébe lett beosztásában kell keresnünk.

Az elsőfoku hatóságok ügykörébe lenne még a katonai nyilvántartás és állítás kötelesek összeírása is, a községek ügyköréből beosztandó és pedig azért, mert ez a hadképeség és a mozgósítás

biztosítása szempontjából nagy pontosságot, folytonos figyelmet és szakszerű munkát igényel. Átteendő volna a községek ügyköréből még a kisebb polgári peres ügyekbeni bíraskodási jogkör is, mert a 23 évi tapasztalat azt igazolta, hogy a községek előljárói legnagyobb részben ma még vagyoni jogi kérdésekben a bírósági feladat teljesítésére szellemi és jogi képesítettséggel nem bírnak.

Természetes, hogy az állami közigazgatás többi feladatai, mint a közoktatási, gyámügyi, közegészségi, katonai, közrendészeti, mezőrendőri, vízrendészeti, utrendészeti, statisztikai, közigazdasági, állategészségi, halászati, vadászati, ipar, eseléndrendészeti ügyek I. fokban az önálló városi és járási hatóságok ügykörébe lennének beosztandók, de csak az esetben, ha a járások decentralizáltatnak és megfelelő szak és segédszemélyzettel ellátatnak.

A II. foku közig. hatóság: a gyámügyi, pénzügyi, tanügyi és bírósági ügyeket kivéve, az alispán volna. A pénzügyi ügyekben a pénzügyigazgató, tanügyiben a tanfelügyelő, a bíróságiakban az illetékes kir. bíróság, a gyámügyekben az árvaszék volna a II. foku hatóság.

A közig. felügyeletet és ellenőrzést az állam a vármegyével együttesen gyakorolná és pedig ugyanazon közig. bíróság által, a mely a polgárság jogvédelmére hivatott.

A közig. bírósági szervezet és hatáskörre nézve az angol, a porosz, francia, vagy ausztriai rendszereket azonban nem tartom viszonyainkhoz képest megfelelőeknek. — Mindeniknek, a szerint, a mint azt a nemzet történelmi multja, traditioi, a szabadság iránti érzelme, vagy állami szervezete megkívánja, rendszere más és más. Az egyiknél a közig. jog védelme a rendes bíróság hatáskörébe van utalva, a másikonál mint ausztriában is, a bíróság csak semmisségi hatáskörrel bír. Nekünk is viszonyaink és történelmi multunkhoz mért birói szervezetet kell teremteni és hatáskörét oly módon körvonalozni, a melyben magasztos feladatát: örködni az egyéni és polgári szabadság felett, hogy az a végrehajtó hatalom egyoldalú akarátának kiszolgáltatva ne legyen, minden irányban függetlenül teljesíthesse. A jelenleg működő közig. felsőbb bíróságon kívül, minden törvényhatóságnál fele részben a törvényhatóság által választott, fele részben az államkormány által kinevezett és hivataluknál fogva beosztott állami tiszt-

A sprudel.

(Beszély.)

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —
Irta: **Mericzayné—Karossa Irma.**

Ments isten, hogy a sprudelt akarnám fölfedezni. Fölfedezte azt már réges-régen sok százezer ember. Főképp a magyar ember igen is rászorgal arra, hogy a sprudellel megösmékedjék és barátságot kössön. S míg más nemzetbelinek elég egy-két évad e barátkozásra, a magyar három éven alul nem adhatja, hogy a gyomra ellen elkövetett merényleteket helyrehozza. Egy szellemes karlsbadi orvos megjegyzése szerint: „Im ersten Jahre, um zu reparieren, im zweiten um zu kurieren, im dritten, um zu assekurieren!” Tehát nem fölfedezni akarom a sprudelt, hanem egy olyan oldalról bemutatni, a melyről még kevesen ösmerik, t. i. mint házasságközvetítő!

A napsugár nyájasan, nem tul melegen, de mindenestre kíváncsian kandikált be az összevarrt függöny résén. Ugy látszik az a boldogságtól ragyogó két arc vonzotta, a mely egymásfelé fordulva csodálatosan hasonlított az ő ragyogó fényéhez. Talán azért is toladott be egy vékonyka sugarával, hogy saját visszfényében gyönyörködjék. Hej, mert még az égbolt királynője is szeret tükörbe nézni!

Meg volt elégedve azzal, a mit látott, mert vigan végigtáncolt arcukon, alakjukon, már a mint a külső szellő a taktust ütötte hozzá, az ablak előtt álló fa koronáján.

Az az emberpár meg bámulatos türelemmel

viselte el a napsugár esintalanságait, pedig néha úgy a szemükbe kacagott, hogy szinte káprázott belé, majd szig-szeg villámalakban cikázott végig rajtuk, majd glóriát font fejük körül, majd meg arcukat szivárványszínre festette, melyet az utjában eső velencei esillártól kölcsönzött, azután meg össekapcsolódott kezeiken lebegett bolygótűzként.

De azok a hálátlanok most nem gyönyörködtek a napsugár fényjátékában, nem is tudtak róla. Szemök lángja egymásba olvadt, kezők egymásra simult, csak egymást látták s csak azt tudták, hogy az a valami, a mit most éreznek, lelköknek egy olyan virága, a melynek gyökere még a paradicsom korszakából maradt az emberiségre s a hol kifakad, örökzöld leveleket hajt, örök voltának szimbolumául s fehér virágot fakaszt égies tisztaságának jeléül.

Ámde a sors nem olyan enyelgő, mint a napsugár s rendesen akkor szokott befussolni az emberek életébe, mikor legjobban ronthatja a harmóniát.

Most is egy köpecős alaku, dolyfős arcú öreg ur képében jelent meg, ki méregnyilatokat lövellő tekintettel, s rákvörös arccal gurult be a szomszéd szobából, mint valami ominózus dinamitbomba s torkaszakadtából kiáltott:

— Lánco-slobogós adtát! Mi történik itt?

— Sziveink találkozására, a minek folytatása alázatos kérésem, hogy adja nekem feleségül leányát — egyben kérő és önértetes hangon szólt az ifju.

— No lám! — pöfögött az öreg — nem is rossz számítás, a dusgazdag Langer leányt

Folytatás az I. mellékleten.

viselekből alakult I. foku közg. bíróság volna szervezendő. Hatáskörébe a járási, városi, közigazgatási hatóságok a községi közegek, az önkormányzati testületek eljárásai ellen panaszolt jogsérelmek, nemkülönben az állami alkalmazottak fegyelmi és szolgálati ügyei lennének sorolandók.

A felsőbb közg. bíróság a vármegyék önkormányzati II. fok vagy központi hatóságok és ministeriumok eljárásai ellen panaszolt jogsérelmekre elsőfoku, fegyelmi valamint szolgálati ügyekben a II. foku bírósági teendővel lenne felruházandó.

A közg. bizottság, a mely sem mint ellenőrző, sem mint felelősségi hatóság nem alkalmas szervezet az állami és önkormányzati közigazgatás teljesítésére — megszüntetendő volna. A közg. bizottság, mint önkormányzati, állami, közigazgatási, vagy felügyeleti testület, jelen szervezetében ugy sem tartható fel és pedig azért; mert állami alkalmazottak hivatali állásukból kifolyólag vármegyeyi közigazgatási és önkormányzati ügyek intézésébe, a vármegyeyi és állami feladatok megosztása folytán részt nem vehetnek. A felügyeletet, miután a bizottság közvetlen érintkezésben az egyes hivatali alkalmazottakkal nincsen s csakis jelentéseiből szerez működésükről tájékozást — eredményesen nem gyakorolhatja. Az állami közigazgatást pedig sem mint II. fokú, sem mint III. fokú hatóság azért sem gyakorolhatja, mert ily nagy számú és különféle szakterőkből összeállított bizottság gyorsan és alaposan nem képes funkcionálni. Ha a törvényhatósági bizottság ellenőrzési jogát nem a közg. bíróság által óhajtaná gyakorolni, úgy a tisztviselők és alkalmazottak szolgálati és fegyelmi szabályai egy saját kebeléből szervezendő küldöttségre volna rábizandó, a mely minden létszámú jelentést tenne, s ez esetben a tisztviselők-, segéd-kezelő- és szolgaszemélyzetre a II. foku, a községi alkalmazottakra pedig a III. foku fegyelmi hatóságot képezhetné. A tisztviselők I. fokú fegyelmi hatóságát egy saját kebeléből alakított fegyelmi tanács, a segéd-, kezelő és szolgaszemélyzetét az alispán, a ki a községi előljárók fegyelmi ügyében a II. foku fegyelmi hatóságot is gyakorolná, s végül a községi előljárók I. fokú fegyelmi hatósága a főszolgabíró volna.

venni nőül egy koldus doktornak! Persze kényemesebb dolog is volna beleülni a kész gazdagságba, mint évekig vesződni a sápirozó betegekkel. Másnak is fáj már arra a foga, de itt vagyok én, hogy leányomat észretérítsem!

Minden szavából, minden vonásából a pénz ember kegyetlen gögje ritt le.

A csintalan napsugár most meg az ősz férfi szemében táncoltatta fényugarát, mintha azt akarta volna neki mondani:

— Sohse erőlködjél, sohse puffogtasd, öblös hangodat, ugy is mindhiába! Hiszen magadról tudhatod, hogy a mibe ez a két gyermek-ember beleegyeznek, az nagyobb minden világi hatalomnál! Az kormányozza a világot, boldogságot, üdvöt fakaszt, ámde rombol is, ha utját vágják!

Az ifju doktor büszkén egyenesedett föl.

— En nem számítok, uram, én csak szeretek és viszonyszerettem s ez a szeretet erősebb, semhogy bárki is megsemmisíthesse, velünk fog élni szünes-szüntelen s csak velünk fog meghalni, ám ha el is választanak egymástól! S jöhet még idő, uram, hogy ön fogja legjobban megbánni kegyetlen szavait, a mikkel elűz gyermeke mellől.

— En bálnám meg szavaimat, hogy ezt a hallatlan nagy szerencsét elutasítottam? Majd ha vendéglőm és bérházaim romba dőlnek! Majd ha a sprudel kiapad! Ha, ha, ha! . . .

Két év mult el, sokaknak rövid két év, ámde hosszú a doktorra nézve, ki tolytatta létért való küzdelmét, minden öröm, minden ambíció nélkül. Még sikerei sem lelkesítették mint embert, csak mint orvost. Mit ért neki az

Nyílt levél

főtisztelendő Várlaki Sándor czéki rk. lelkész úrnak.

Főtisztelendő uram,

Vármegyénk határainál az országban koronként felburjánzott klerikalizmusnak és az ezt kísérő antiszemitizmusnak árjai mindenkor megtörttek. Árját magába szította e véráztatta föld, párját elnyelte a liberálizmus üde levegőjével telített lég. És ha mégis támadtanak „kikben az atyafiu szeretet meghidegüle“ azok sem mertek innen — és dicső Zemplén-vármegyénk földjébe hinteni el az egyenletlenség vészthozó magvait, messzire kotródtak el, hogy onnan hirdessék az ádáz felekezeti gyűlölet vérszes tanait. Ön is, főtisztelendő ur, Kassára rándult el és onnan a „Felsővidék“-ből fujja meg az ál-apostoloknak gyűlöletet hirdető harsónáját.

Főtisztelendő uram! En a reverendákat tisztelni tanultam. Így tanítottak engem Főtisztelendőség szerint ugyan lengyelből idevándorolt, szerintem azonban hazámat észszel és karddal szolgált elődeim. Aztán méltóztatik tudni így olvastam én a bibliában is és olvasom épen most a nagy tudományú Huber Lip. kalocsai érseki teol. tanár magyarra fordította „Talmud“-ban, a hol megírva vagyon: Még ha új zsidó (új zsidó — szakadár, Krisztusban hívő, akkor ugyanis a Krisztusban hívőket új zsidóknak hitták) tudóst látsz, áldd az Istent, ki fonségéből és tökélyéből neki juttatott. Főtisztelendő ur ugyancsak a tudósok közé tartozik, kinek vallásom szerint tehát a legnagyobb tisztelet dukál. Reverendáját hordja ön annak a vallásnak, melyet magasztos mestere — kiemelve egy nép kizárólagosságából — minden népeknek juttatott. De ön elveti magasztos mesterének tanításait, megveti a szeretet és béke igéit, hanem szintén odaáll a koncertezők közé, a kik már feszítik hurjaikat, hogy a csöcselék aztán majd orgiát ülhessen. Ön a szeretet vallásának a papja! Ön dicső vármegyémnek egyik lelkésze!

Főtisztelendőségem ugyanis cikkeznek a „Leütött kereszt“-ről, a melyet leginkább csak a lengyelből ideszakadt, de itt hamarosan megfélepedett és most már az elbizakodottságában bőreben nem férő nép törhetett le . . . stb.

Mindenekelőtt tudhatná főtisztelendőségem, hogy a mi zsidó, az még nem lengyel, mert higgye el nekem, bizony mondom, én tölem például bármelyik lengyel, vagy ha úgy tetszik, akár francia hitsorsosom százszorta távolabb áll, mint bármelyik katolikus magyar atyámia. Aztán még az is meglehet, hogy főtisztelendő úrnak egyik őse szintén zsidó volt. No ne ijedjen ugy meg, hisz Pál apostol büszkén mondta: „En is zsidó vagyok, Gamliel mester lábainál nevedtem (Apostolok cselekedetei), zsidó az egész családom, az az én egész nemzetiségem.“

Azért mondom ezt, mert tudvalevőleg a magyarok egyik törzse kazar, kabar volt, kik szintén zsidók voltak. (Pauler Gyula, Varga Ottó.) Aztán Árpád apánknek a felesége, fiának Zsoltnak a neje, meg maga Mén-Maroth is. De még később az Árpád királyok alatt is kiváltak mi: Mena és Teka várgrófok szintén a mieink voltak. Összeházasodás, ve-

most, hiszen nincs a kinek a szeméből öröme nek rokonhangulatát kiolvashatná.

Hiszen az a szelid kis lány az apai szigor és szakatura alatt már egészen elfelejtett örülni és mosolyogni. Most már csak busolni és sirni tud.

Gyakran látta a templom egyik oldal oldalán térdelni, kivörösödött, duzzadt szemekkel; s ez olyankor történt, mikor hire járt, hogy ismét kikoszorózt egy-egy elfogadható pártit.

Ez éjjel is éppen ezek a kivörösödött szemek kísértették a jó doktort. Nyugtalanul hanykolódott fekvőhelyén. A levegő egész nap nyomasztó volt s most a felhők közt borzasztó égháboru játszódott le, mely a földet érintve, hatalmas fákat szakított ki, a kis patakot hőmpölygő folyóvá dagasztotta, házakat fektetett le és háztetőkkel labdázott.

A kis Teppel folyó már nem birta magába fogadni a felhőkből és forrásokból belészakadt áradatot, romboló erővel dőlt a védőfalnak s homok- és kőtorlaszt emelt a sprudel medencéje körül.

Fél óra alig telt bele s egész Karlsbad talpon volt. Az utcák megteltek emberekkel, kik rémülve menekültek házaikból, nehogy a borzasztó orkán s a hőmpölygő vizáradat rájuk döntse.

A bedőlt házak romjai közül segítség-kiáltások, nyögések hallatszóttak s a Teppel föl-fölvetett egy-egy emberáldozatot.

Orvosunk is talpon volt s ott termett, hol legnagyobb volt a veszedelem, sebeket kötöztött, élesztgetett, vigasztalt, mint a hogy azt már szokták a mi derék, emberséges doktoraink,

gyes házasság mind meg volt már akkor, míg a XIII. században a pápák átok súlya alatt meg nem tiltották. A vitéz lovas nemzet bizonyára csak becsülte az istenes nemzetséget, hisz ők már az egyetlen Istenben hívének, mikor a többiek a fejér lovagnak áldoztanak.

És 48-ban. 9000-en harcoltak aránylag csekély számú hitsorsosaink közül a honvédség között. (Klapka tábornok „Mes Memoirs“, Bernstein dr.: „A zsidók a magyar szabadságharcban). Voltak mártírjaink is, másokat börtönbe vetettek, az összzsidóságot pedig Haynau, a bresciai hiéna, két millió ft. hadisarecal sújtotta, miből dicső Zemplén-vármegyémre gondolom 13,000 ft jutott. No látja, keresztül mentünk mi a vérkeresztiségen újabb is és a nemzetnek sok díszvirága a miénk!

Ez a népség már most, főtisztelendőségem szerint „ . . . gyalázatot úz szóban, irásban és képen mindabból, mi nekünk szent és drága. . . “ Nézze csak főtisztelendő ur, legyünk igazságosak. Hogy Jézus magasztos tanításait meghazudtolva, mit mivel velünk az emberiség, nem akarom lefesteni. Nem akarom fellebbenteni a fátyolt, nem akarom felszaggatni a hegedő sebeket. A kor az ugy is irt ad a sajgó sebre és elfeledteti a szomorú emlékeket. De azért olyat, ki meggyalazza a keresztet, köztünk nem talál, nem — még a czéki zsidók közt sem.

Az intelligens zsidó pedig, mint a civilizáció jelvényét, mint egy szomorú és megrázó tragédia „corpus delicti“-jét becsüli azt. Mint a magyar címer kiegészítő részét pedig tiszteli, a magyar címer környékezte glóriával azt is övezi.

És ha talán mégis. . . . Ha találkozott volna egy nyomorult, cudar, ki megfelejtkezett volna arról, hogy ő magyar: hát az összesség felelős érette? A más hitű, nemzetiségű betörő, apagyilkos, hazaáruló (pedig van elég!) csupán saját fejével lakol; hát, ha egy zsidó bünbe jut, gazztetteért az egész összességnek becsülete s feje kell?

És épen főtisztelendőségem merészel így prédikálni, ki annak a magasztos Mester papjának vallja magát, ki mintha előre látta volna a sok ál-apostoloknak működését, imígyen szólott hozzánk: „ . . . Halljátok, megmondattok a régi-eknek: ne öl; mert a ki öl, méltó az ítéletre. En pedig azt mondom nektek, a ki csak azt mondja az atyafianak: Réka (magyarul: gonosz), már méltó a megvetésre.“ (Máté V. 22.) Ön pedig, főtisztelendő ur, egy egész vallásközösséget akar sújtani és gyalázni; egy vallásközösséget, melyet Jézus, Péter és Pál büszkén vallott a magáénak, mely a kereszténységnek, a világnak egy Mózes, egy Jézust, egy Zsoltárköltőt, egy ó- és új Testamentomot, az apostolokat, a kereszténység első két századának püspökeit (Marcusig!) — és magát az Uristent adta. Hát akkor főtisztelendőségem Jézus szerint mire méltó?

„ . . . Ruhát adtunk neki — mondja főtisztelendő Ur, — hogy eltakarja testét, falat kenyeret nyújtottunk, hogy csillapítsa éhének kínjait, hogy ne fázzon többé és melegedjen meg a szegény üldözött és száműzött. . . . “ Ugy-e főtisztelendő ur, mintha az ön szive is meg-

midőn egy reszkető hang szólalt meg mögötte:

— Edes apám igen beteg, egy doktort sem találtam otthon, kérem, jöjjön segítségére.

— En? — szólt a doktor, egyben szomorúan és önérzetesen tekintve szive leánykájának arcába — hiszen látásomra csak még betegebb lesz.

— Hát nem tudja mi történt?

— Nem én.

— A sprudel valami rázkódás, vagy beiszapolás következtében kiapadt s edes apám ezt a hirt hallva, eszméletét veszítette s nem bírjuk magához téríteni. Attól félek, hogy szélütés érte.

— Most már megyek! — kiáltott a doktor, megkapta a leány kezét, szorosán magáéba zárta és futott vele. Többet nem szólt, csak olykor-olykor szakadt föl melléből fuldokolva, reszketve, majd meg gyöngéden ez az egy szó „a sprudel . . . a sprudel!“ . . .

Karlsbad lakossága még mindig fejvesztve lötött-futott. Iszonyu volt a rémület, a mi mindnyájok szívébe költözött. Ezer meg ezer ember egzisztenciája semmisült meg; a sprudel eltünése annyit jelent a karlsbadiakra nézve, hogy a milliomos tönkre megy, a középosztály koldusbotra jut s a munkásnép éhen vész!

Csak egyetlen szalonban ütötte föl már a béke ismét tanyáját, hol egy boldog jegyespár ünnepelte kitartó szerelmök örömmünepét s egy sápadt, összeesett öreg ember egyben megadás-sal és szegyenkezve hajlott meg a sors csapása és jövődöbeli veje emberbaráti nemeslelkű viselkedése előtt.

S az a furfangos sprudel mintha csak azt célozta volna, hogy ezt a komplikált szerelmi

lágyluna most, mikor festi az én népemnek kétezer éves kinjait. De én Uram, milyen kislékü ön! A mikor az egyik kezével kenyeret nyújt, egyuttal szemünkre hányja, hogy elfogadtuk azt. Pedig beh másképp szólott a magasztos mester, mikor mondotta nekünk: „Ha alimizsnát osztogatsz, ne tudja a bal kezéd, mit mivel a jobb kezéd, ha az alsó ruhátat kéri, add a felsődet is, óh jertek hát atyámnak áldottai, ti kik az éhezőnek enni, a szomjúzónak inni, a mezitelennek ruhát adtatok, mert bizony mondom nektek, ha csak egygyel eselekesztek így, én velem tesztek így, ha pedig nem eselekeszitek meg azt, én velem nem tesztek azt — és az örök győtrelemben *menendetek!*” (Máté XXV. 34—46.) Hát ön főtisztelendő ur, hová fog menni?

No de nem folytatom tovább. Milyen jó, hogy a biblia az én legdrágább kincsem. Hogy benne vigaszom leheltem az emberek rosszasága felett. Hogy olvashatom benne a magasztos elődöknek tanításait, kiknek ilyen utódjai vannak. De egyet elért főtisztelendő ur: hogy töre dőft és talált — jól talált. Idvezüljön érette!

Még egyet. Ép most olvastam François Ségur művét. Ismeri ön is bizonyára. Egy — . . . „Mária kegyhelyén sem felejtkezű ismeretlen, de legőszintébb jóakaróm . . .” stb. mint ahogy magát az előttem ismeretlen igen tisztelt katolikus atyámfia nevezi, küldte e napokban e katolikus vallási művet be. Ségur azt mondja egy helyen, hogy az inkvizíciót a korszellem csinálta. A korszellem azonban csak részben csinálódik, azt az emberek is csinálják. Így ma is. Csak hogy a korszellemet ma nem a Mózesek és Jézusok, hanem Franciaországban a jezsuiták, Belgiumban a klerikálisok, Németországban az Ahlwardtok, Ausztriában a Luegerek és nálunk akarnának a Lepsényiek, a Molnárok — a Várlakiak és a fekete mágnások. Pedig mi mindnyájan atyafiak, mindnyájan Isten fiai vagyunk. Jézus mondotta ezt, tetszik tudni, a „Hegyi Beszédében” és még ezt: „Halljad, az Örökkévaló a mi Istenünk, az Örökkévaló Egyetlenegy. És szeresd felebarátodat, mint tenmagadát. Ninesen ezeknél más főbb parancsolat, a ki ezt teszi, az nines messze Isten országától.” (Mózes és Hillel, Máté, Márk, Lukács, János stb.). En ezt teszem, kétszer napjában mondom el.

Főtisztelendő ur is? . . .

Köszöntöm hát atyafiúi szeretettel, a Mi Mennyei Atyánk nevében!

Sátoralja-Ujhelyben, a Nagy Mester születése után az ezerkilencszázadik esztendőnek június havában.

Székely Áron.

A tanulók nagyhete.

A várva várt és félve rettegett évről vizsgálatoknak a vége felé járunk. Hátra van még az elemi iskolák egynémelyike, de maholnap az is berekeszti szorgalomszakát és jön az édes pihenés.

Hát bizony nem csekélység az, beszámolni egy évi munkáról tanárnak és tanítványnak egyaránt. Mily édes a tudat egy csapat ifjúságnak előbbre való vitele életcéljához a tanárnál; mily kellemes érzés a hiven teljesített munkának, szorgalomnak elismerésével jó osztályzatban jutalmat nyerni; ellenben mily kesergés, mily

ügyet rendbehozza, pár napi bujcskázás után újra fölbukkant, magasabbra dobva föl párázó, pezsgő forró vizét, mint valaha, mintegy önmagával tetszelegve házasságkövetitői szerepében.

S mai napig is folytatja virgone, csapongó játékát. Magasra földobja s megragyoztatja gyöngyöző vizét az ablakon beszűrődő napsugárban s lecsap a medencéjét körülálló egyik epefoltos arcu, ingerültségtől reszkető beteg fejére, a többiek nagy multságára; azután esőt bocsajt a legjobban kacagóra; végigzuhanyozza kikencficélt egyik hatvan éves ifjone nyers selyem öltözékét, nem véve tekintetbe, hogy az éppen hódításra indult s megpaeskolja egy tizenhat éveske fitoskáját, ép abban a szempillantásban, midőn amannak a kárára nevetett; majd végiglocsolja egyik szenvedő anyóka arcát, s egyben kimossa szeméből a bánat könyeit, még ott is vidámságra hangolva; azután meg annak a kihívóan kacér hölgyeekének a párisi kalapját permetezi be, no meg azt a föl-piperézett gigerlit zudítja nyakon, hogy azután végigbarázdálja egyik hervatag szépség rózsaszínű mü üdeségét. . .

Senkisémet védheti meg magát tőle, noha lehetően távolról várja ivóphara megtöltését. Ő csak dévajkodik, incselkedik, csintalankodik, akár csak egy vásott, rakoncátlan kobold, mérgecsitve, boszantva, szekirozva, megnevetette, megrikatva, derüre és borura hangolva, — de ben gyógyítva is!!

lelkifurdalás egy elveszett, hanyagsággal eltöltött év fölött.

Főgimnáziumi ifjúság! Neked szántam ezeket a sorokat, neked, kivel egy-egy okos szó szólaní lehet, mert elemi iskolai tanulórol nem eshetik szó, ki még az ösztön hatása alatt áll és ha tud, szorgalmasan tanul, szerencsés véletlen, tehetségben ambicióban egyaránt; de az ifju, ki szerencsés magát „gimnázistá”-nak nevezni, az már csak ember számba megy és képes felfogni, mi a tanulás haszna.

Nagyreményű ifjúság! Kincseket szórnak elibétek, kincseket, melyek többet érnek az ezüstnél, az aranynál és ti — tisztelet és igaz elismerés a kivételeknek — sajnos, nagy részben ott hagyjátok heverni parlagon, nem is herderíttek rá

Beh nagy kár, beh nagy veszteség!

Már csak tiszteletből tanáraitok iránt, kik oly önzetlenül fáradoznak a ti jóvoltaitokért, kel lene, illenék valamit csinálni; de gondolatok meg csak, mivel tartoztok önmagatoknak, emberit voltotoknak, különösen jó és jövőtökért aggódó szüleiteknek, kik annyi anyagi és vér-áldozatot hoznak értetek! Nem olvassátok le arról a jóságos szerető arcról, mily fájdalmat, mily lelki gyötrelmet okoz könnyelmű, megmondolatlan eljárásotok? Oh ha tudnátok, hogy az aggódó szüle jobban szorong egy egy jó feleletért, mint ti magatok; ha tudnátok, mily lelki fájdalmat, mily bosszúságot okoztok, tudásotokat, jövő sorsotokat szívén viselő tanáraitoknak, bizonyára másképpen eselekednétek.

Azért szólok így, mert alkalmam volt a kegyesrendi főgimnázium, városunk e jeles tanintézetének, egyik-másik osztályának vizsgálatán személyes tapasztalatot szerezni és láttam, hogy egy jeles, hivatása magaslatán álló tanári kar mily nagy, mily hasznos és fáradságos munkának élvezte érett gyümölcsét.

Nem szorult e tanintézet dícséretre, de csak azért mondom ezt el itt, nyilvános helyen, mert nagyon kevés szüle és tanügybarát van erről meggyőződve közvetlen tapasztalatból; mert valóban csodálatos dolog, minek e b. lapok hasábjában már egy izben kifejezést is adtam, hogy a vizsgálatokon, melyek pedig nyilvánosak és elég érdekesek — annyira legalább is, mint egy-egy esküdtészi tárgyalás — pláne szülőnek, csak elvétve találni egy-egy szülőt.

Pedig, szerintem, a látogatottságnak sok irányu haszna lenne.

1. Jól esnék a tanárnak látni, hogy fáradságos munkája iránt érdeklődnek és érette elismeréssel adóznak.

2. Meggyőződést szerezne a szüle, hogy gyermeke valóban megérdemli a rosz osztályzatot, mit a tanártól nyert, mert a ki egész éven át tanul az rendesen tudni is szokott.

3. A vizsgálatok ünnepesebb szint öltének és az a körülmény, hogy a tanulóknak nyilvánosság előtt kell majd beszámolnia, egyaránt kedvezően hatna ugy erkölcsi, mint szégyenérzetére.

Dicsérettel kell megemlékezni a valóban szép és érdekes *rajzkiallításról*, mely ügyesen rendezve fokozatos előmenetelben bemutatta mind a nyolc osztálynak szép és nagy szorgalmat feltűntető munkáját.

Míg az alsóbb osztályokban a tömeges tanítás, fegyelmélet és utmutatás szerint készített különféle irányu rosz termékeket láttuk, addig a felsőbb osztályok rajzaiban mintáktól független egészen az individuális tehetségre bízott szabad munkákban lehetett gyönyörködni.

A sik- és testmértan minden válfaja, a szerkesztés és ábrázoló mértan minden fokozata, árnyékolás, távlatlan, továbbá a figurális rajzolás minden neme, sőt az akvarel egyes sikerült példányai, végre egy tervrajz szerint rendkívül ügyesen faragott eszplógép-modell: mind azt bizonyítják, hogy ifjainknak bő alkalmuk nyílik a szorosan vett elméleti tárgyak mellett műszaki s kézi ügyességüket, esztétikai izlésüket művelni és fejleszteni. Sok nézője akadt a szép kiállításnak és sokan gratuláltak a derék meszternek, *Spotkovszky Károly* rajztanárnak. *Eljenek mindannyian, kik testi és lelki fáradsággal, szívük melegével, tudásuk egész tárházával munkálkodnak az ifjúság, a jövő nemzedék érdekében.*

Schneider J.

Vármegyei ügyek.

Fizetésemelés. Ha nem is egészben, de az állami felemelt pótvadalmazásból már a f. évi júl hó 1-én kijáró részben valóságga válik a vármegyei tiszti-, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzetnek az eddig volt helyzet jobbulásához kötött bizó reménysége. Ugyanis a belügyi kir. minister Budapesten a f. évi jún. hó 19-én kelt intézvényével határozott, egyszersmind a t. vármegye 1900. évi közigazgatási árva és gyámhatósági kiadásairól és az azok fedezésére szolgáló költségvetésének jóváhagyása alkalmával

ugyanakkor intézkedett a 15,474 K. évi pótvadalmazásnak kik között és mily arányban történendő szétosztása felől. Mint veres fonál: oly szembeötlően szövdök a minister szóban levő intézvényébe, hogy az állami pótvadalmazás szétosztása tekintetében főképp a segéd- és kezelőszemélyzet anyagi helyzetének túrhetőbbé tételére gondolt; az állatorvosok fizetésemelését ellenben figyelmen kívül hagyta, mert, ugymond, az állategészségügyi szolgálat államosítása már csak rövid idő kérdése. — Az állami pótvadalmazás egyébként így oszlik meg, — az alispánnak jut: 400 korona, — a főjegyzőnek, az I—V. aljegyzőknek, főpénztárosnak, főszámvevőnek, I—III. alszámvevőknek, főlevéltárosnak, allelvéltárosnak, árvaszéki elnöknek, árvaszéki ülnököknek, jegyzőnek, a gyámpénztári könyvelőnek, főszolgabíráknak és szolgabíráknak 200—200. K., — a tiszti főügyésznek, ügyészeknek, t. főorvosnak, pénztári ellenőrnek, iktatóknak és kiadóknak, árvaszéki irattárosnak, központi irnokoknak (ide érte a járási irnok is) közizg. joggyakorlóknak egyenként 100 K., — a kilene járási irnoknak egyenként 80 K., — a kilene örhajduknak egyenként 70 K., — a járási 8 orvosnak és a 10 hiv.-szolgáknak egyenként 60 K., — a vármegyei huszárörmesternek, huszárkaplárnak, és a három tiszti huszárnak fejenként 50 K. — végre a járási tiszti hajduknak egyenként 20 K. — Az ekként szétosztott, illetve kifizetendő fizetés-pótlék 15,440 K., tehát maradt szétosztatlan a 15,474 K. áll. pótvadalmazásból 34 K. a mi a homonnai járásban 1900 K. fizetéssel és 300 K. lakáspénzzel rendszeresített II. szolgabírói állásnak költségvetési fedezetül szolgál az e célból külön utalványozandó állami pótvadalmazással kapcsolatban. — A fentebb részletezett fizetés pótléknak ez évi jan. 1-től jún. 30 ig számított fele része utólagosan és külön-külön egyéni nyugtatókra már a f. évi július hó 1-én fog a t. vármegye házipénztárából kiszolgáltatni, ugyszintén ugyanonnan kifizettetik júl. 1-én a fizetés-pótlék $\frac{1}{12}$ része is az eddig volt törzsfizetésről és a szóban levő $\frac{1}{12}$ részről együttesen szóló egyéni nyugtatókra, természetesen a t. vármegye nyugdíjintézetét 4%-es állandó díj címén megillető levonások híjával. — A szabadságon levő alispán helyett a vármegye főjegyzője már értesítette a fizetés-pótlék irányából az érdekelteket, hogy a f. évi jan.—jún.-i fizetés-pótlékról, ugyszintén a pótlékkal emelkedő júliusi törzsfizetéséről szóló bélyeges nyugtatóikat mily összegek erejéig állítsák ki. — Végezetül fölemlítjük, hogy a vármegyei pótdából remélt fizetésemelést tárgyzó közgyűlési határozat, minthogy a meghirdetés határideje lejárt, e napokban már felterjesztetett a belügyi kir. ministerhez.

Hivatal átvétele és átadása. A vármegye alispánja és főszámvevője Varannón a f. évi jún. hó 16-án és 17-én vették át a járás szolgabírói hivatalában néh. *Füzesséry György* volt főszolgabíró pénznaplóit, szaknyilvántartásait, ugyszintén a hivatalos pénzeket, melyeket formaszzerű eljárással és teljes rendben átadtak *Diószeghy János* szolgabírónak, kit az alispán megbízott a hivatal vezetésével is.

Értekezlet. A következő sürgönybeli jelentést kaptuk: A varannai járás bizottsági tagjai és értelmisége Varannón a f. hó 21-én megtartott értekezleten a néh. *Füzesséry György* váratlan elhunytával megüresedett járási főszolgabírói állásra egyhangulag és lelkes örömmel *Diószeghy János* h. főszolgabírót, — szolgabíróul pedig az elhunyt főszolgabírónak jogvégzett fiát, a derék *Füzesséry György* joggyakorlót jelölte, elhatározván, hogy jelöltjei támogatására a bizottság összes tagjait felkéri. *Wladár* Emil bizottsági tag elnöklete alatt az értekezleten 110-en voltak jelen. A lelkesedés mindkét jelölt irányában nagy. — Varannórol írja levelezőnk a főszolgabíró-jelölés dolgában jún. 21-iki kelettel: „Megárvult járásunk ma tartott jelöltgyűlést, mely alkalommal egyhangulag kimondta, hogy csak egy véli helyesen betöltöttnek a varannai járási főszbírói állást, ha arra *Diószeghy János* eddigi varannai szolgabíró választatnék meg. Hihető, hogy a vármegye választása is reá fog esni, mert nem gondolhatni egyebet a megyebizottsági tagok hazafiságáról, mint azt, hogy nekik első sorban az az óhajuk, hogy a közigazgatásnak egy-egy ilyen hivatala rátermett erőt, kipróbált jellemet s mindenek előtt minden izében törül metszett magyar embert kapjon. *Diószeghy* már eddigi működésével is magához hódította a járás értelmiségét és a népszívét. Ő reá tehát itt nálunk épp annyi reménnyel néznek, mint a milyen felelemmel vannak eltelve arra az esetre, ha őt elvesztenék. A felekezeti béke ápolása, a tanügy fejlesztése, a polgárok vagyoni állapotának emelése és minden köztöjtettre kész lelkének, erős akarata és fáradhatatlan buzgalmának eddig is érezte jótékony hatását s ezentul önálló működésben babérokot teremne az ő, s gyümölcsöt a nép és a haza javára. Nálunk pedig kell tenni valamit, hogy az amerikai kivándorlás csökkenjen, hogy oly

Folytatás a II mellékleten.

kivánatos ne legyen; mert a föld népe, ha sokáig áramlik még így túl az Océánra, lakatlaná lesz a vidék, műveletlen a föld s koldus a föld-birtokos. A keresetforrásokat kell hát megteremteni a nép számára, hogy itthon is értékesítse munkaerejét, s ehhez tanulmány, megfigyelés és mindenek előtt önzetlen szeretet kell azon nép iránt, mely itt nálunk alkotja a hazát. Ilyen embert ismertünk mi tisztelni *Diószeghy*-ben s ezért bizva-bizunk a vármegye választóközönségében, hogy hazafisága őt állítja nálunk az ügyek élére. Ugy legyen!”

Füzesséry György † Tegnap mult egy hete temették el Varannón általános részvét mellett a varannai j. népszerű főszolgabíróját, az öreg Füzesséry Györgyöt, Varannónak és a vármegyei közéletnek közszerető „Gyuri bácsi”-ját. Temetésén ott volt egész Varannó, a járás valamennyi községének képviselőtestülete, a körjegyzőségek képviselője, a szomszédos járások intelligenciája, Ujhelyből az alispán, a vármegye főjegyzője és a főtisztviselők számosan. A temetés meghatározott szertartását *Schütz* Nándor dr. sókúti rk. plébános végezte a varannai járás valamennyi rk. plébánosának és káplánjának segédletével. Este 7 órakor tették gyászkoesira a díszes érekeporsót, melyet a szebbnél szebb koszorúk egészen elfödtek és megindult a halottas házból a temető felé az elláthatatlan sokaság, a minő nagy emberemlékezet óta még nem gyülekezett együvé Varannón koporsó körül. Ez, valamint az is, hogy majd minden ház ormáról fekete lobogó lengett, mutatta, bizonyította, hogy a legnépszerűbb embert vitték ki a temetőbe. A sirnál, mielőtt leeresztették volna a koporsót, id. *Bajusz* József (S.-A.-Ujhelyből) az 1848/49-es bajtársak nevében, *Csóke* József dr. uradalmi felügyelő pedig Varannó város, a varannai takarékpénztár és a varannai kaszinó megbízásából mondtak mélyen megindító bucsubeszédet a mi kedves halottunk felett, a ki immár a sir lakója, de nem halt meg egészen, mert nemes emlékezte él sziveinkben és élni fog majd a nevére teendő alapítványokban. — A gyászlobogók még mindig lengnek a megárvolt székely épületén, mintegy hirdelve, hogy nem lehet eléggé gyászolni azt, a kit elvesztettünk. Nem is egyhamar lesz feledve Füzesséry főszolgabíró ebben a járásban, annyira hozzánőtt ő a nép szívéhez. Aldás emlékeztetére!

Versenyvágyalás. Az abauj-tornai m. kir. államépítészeti hivatal lapunk útján is tudatja, hogy a kassai m. kir. pénzügyigazgatóság főutcai és udvarra eső épületén, 1231 K. 95 f. költségvetési ár mellett, kőművesi és szobafestői munkálatok fognak teljesíteni. Versenyvágyalás a f. évi jún. hó 27-én, d. e. 10 órakor.

Utadó. A vármegye alispánja körrendeletben és személyes felelősség terhe alatt tette kötelességévé a 10 főszolgabírónak, ugyancsak S.-A.-Ujhely rt. város polgármesterének, hogy a törvényhatósági esedékes utadótartozások behajtásáról további késedelem nélkül gondoskodjanak.

Jegyzői képesítés. A községi jegyzőket vizsgáló vármegyei küldöttség előtt f. hó 22-én négy segédjegyző tett szóbeli vizsgálatot, névszerint: *Eles* Gábor cigándi, *Neviczky* Miron haburai *Seelentreund* Sándor füzéri és *Vokaun* Ervin füzesséri lakos. Mind a négyen kikapták a jegyzői oklevelet.

Hírek a nagyvilágból.

Muravjev Mihály gróf, az orosz cár külügyministere, alig ötvenöt éves korában hirtelen elhunyt. Halála azért megdöbbentő Európára nézve, mert a külügyminister a béke-párt feje volt. Neve akkor lett ösmeretes az egész művelt világ előtt, miden ura és parancsolója, az orosz cár, nevében felhívást intézett a nagyhatalmaságokhoz, hogy legyen béke a világon — és hogy amit eddig fegyverrel döntöttek el az egymással háboruskodott nemzetek, ezután intézzék és végezzék a nemzetek békebiróságai.

A kínai forradalom elnyomására nézve az európai nagyhatalmak között teljes megegyezés jött létre, kik a kínai vizeken levő tengeri haderejök fővezérletét *Seymour* angol tenger-nagyra bízták. Az európai haderő erőlyesen lépett közbe és elejét vette annak, hogy a *Peking* fővárosban lakó európai nagykövetsége palotáit a fellázadt kínaiak további vérontás színtereivé tegyék.

Dél-Afrikában a búr és angol hadviselő felek között öt napos fegyverszünet volt. A burok hadereje leolvadt már 10,000 főnyire, úgy hogy egy bur 10—15 angol ellen harcol.

Olaszországban a Pelloux-minisztérium megbukott. Az új kormány, melynek létrehozásával *Saracco* bizott meg, most van alakulóban.

Oláhországban ismét üldözik a zsidókat, kik a nyomor elől csapatosan vándorolnak ki Amerikába.

Hírek az országból.

Wlassics Gyula dr. vallás és közokt. kir. minister, felhívta az ország összes középiskoláit, hogy tanulóikkal a f. évi július hó 19-én Párisba induló tanulmányi utazásban vegyenek részt.

Tisza István grófot Biharvármegye szabadalvú pártja elnökké választotta. Ezt a meg-tisztelő állást eddig *Tisza* Kálmán töltötte be.

Ugron Gábor azzal támadtatott, meg hogy a magyar állammal kötött terhes szerződése miatt, míg ezek le nem jártak, országos képviselő nem lehet. Az összeférhetlenségi bizottság Ugron Gábot, mint képviselőt, felmentő ítélettel igazolta.

Nyári szünet. Az országgyűlés mindkét háza június 18-ától október 8-áig elnapolta ülésezeit.

Különlélek.

— **Királyi adományok.** Őfeisége a király, kabinetirodája útján és főispánunk közbenjárásával, *Bednarik* Péter szalóki, *Hladonik* Mihály z.-dricsnai, *Hlopák* Mihály helmecekei és *Hugecz* Pál sámgoyi tanítóknak, végül özv. *Jarecsni* Jánosné szül. *Egri* Borbála ezéki volt tanító özvegyének 30—30 korona legkegyesebb adományt küldött.

— **Személyi hír.** *Matolai* Etele alispán nyolc napi szabadsággal f. hó 18-án S.-A.-Ujhelyből N.-Szebenbe utazott.

— **Előléptetés.** A belügyi kir. minisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök *Staut* József belügyministeri fogalmazó t. barátunkat és munkatársunkat, jelen főispáni titkári állásában való további meghagyásával, a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatából az első fizetési fokozatba léptette elő. Gratulálunk!

— **Lófuttatás** A mit régi, sárgult papíron színehagyott ténna-betűk feljegyzéseiből olvasunk, hogy itt a Bodroghközön hajdanában „szébb élet volt”, mikor t. i. a főnemes, köz-nemes meg a jobbágy együtt *sinkorontáztak* (chien courant) a divatját mult szebb élet gyakorlatát a Bodroghköz mágnás családjai, avval a közjótékonyági irányzattal, hogy a nyomorba süllyedt népen segítsenek, lófuttatás képében ma egy hete feltámasztották halottaiból. Lófuttatás jótékonycélra — ez volt a jelszó, ez lett a szálóige, mely különösségével, érdekességével a Bodroghközre csábította az ország mágnás-világának színét, javát, mindazokat mind a két nemből, kiket magasabb kötelesség, vagy „vis major” nem akadályozott. Ma egy hete *Perbenyik* (melyről azt mondja a nóta, hogy nem város, Helmecezel határos) volt az ország közepé, hol ezrével hemzsegett, feketélt a lófuttatást megcsináló és megbámuló sokadalom. Annyi „urlovás”-t, mint a mennyi hemzsegett ma egy hete a lófuttatás területét szolgált *Perbenyik* lucernás táblán, nem látott még együtt magyar gyep, és bizonyára nem látott Rigó-ország főszéke: *Perbenyik*. A f. hó 17-ére hirdett jótékonyági bucsujárásán való részvétel dolgában a „Zemplén” maga is „vis major” hatása alá kerülve, a perbenyiki lófuttatás és sinkorontázás lefolyásáról a „Bp. Hl” jún. 19-ikijelentéséből és szíveségéből vesszük át a következő részletet: „A mult vasárnap a perbenyiki kis állomás zajlott az embersokaságtól, a melynek egy részét különvonat szállította. Őt vármegyének az uri népe sietett ki a kerek erdőből, zöld vetés mentén elnyuló dűlőuton egy sik lucernás tábla felé. Az uton a júniusi napsugaras levegőben nemzeti színű és a *Mailáth* család színeiből varrott zászlók lobogtak és esengős, sallangos lovak könnyű kocsikat és nehéz batárokat röptettek. Napsütötte barna arcu földmives nép nyolcával-tízével ült egy-egy szekéren, mint követválasztáskor szokásos, mellettük és utánuk nyergeletlen lovon hetyke legények kocogtak. A versenyter közel volt az állomáshoz. Egész tábora gyűlt össze a hintóknak és kocsiknak. Az ungvári katonabanda a Rákóczi-indulóval fogadta a közönséget, *Mailáth* grófné és *Sennyey* Mici bárónő pedig szíves üdvözléssel. A pályán volt annak rendje-módja szerint elkészített nagy nézőtribün, búfé, férfi és női öltöző, bírói páholy s minden más berendezés, a mi a budapesti és alagi pályákon látható; volt aztán egy felszer: abban ki voltak állítva a bodroghközi négyesület két éves kosárfonó iskolájának a remekei. A tribünön és tribün előtt, a búfénél és a nyergelőben

annyi mágnás hölgy, a mennyit a budapesti pályán csak ritkán lehet együtt látni, a bírói páholy körül pedig rögtön főrendiházi ülést lehetett volna tartani. Itt mozgott és azután lovagolt az első *Windisch-Grätz* herceg, a ki korrektil beszéli a mi édes magyar nyelvünket, magyar társaságban él s magyarosak a kedvtelése is — a hajdani Rákóczi-birtokon. Maga a verseny szabatosan folyt végig. A bírói páholy szép kisasszonyai és asszonyai úgy megáztak öt perenyi zápor alatt, mint a vízbe mártott virág, de azért nem mozdultak onnét. Verseny után bál volt a kosárfonó iskolában, a csereszedőcske lombos fá alatt. Hajnalhasadáskor a bál publikum hölgyei a különvonat kupéiban tértek pihenőre s a kupék ablakai alatt fölhangzott az éjjeli zene és zengett a dal, míg a vonatok el nem indultak:

Perbenyik nem város Helmecezel határos,
Odajár a rózsám egy kis barna lányhoz . . .

A versenyre mintegy hétezer jegyet adtak el. Jövedelem tehát volt bőven s a bodroghközi asszonyok most már több ruháskát osztogathatnak ki a kunyhók apróságainak, a kiknek apjuk túl a tengereken, bányák mélyén, földnek izzó belsejében, zugó, esattogó, dörömbőlő gyárak gépei közt izzadnak és sárgulnak, mikor idehaza érik a gabona, piroslík a cseresznye s csillaghimes éjszakák harmata száll le üdítően a puha gyöpon nyugvó pásztor-ember arcára. Haj, vajjon látják-e Amerikában is az esthajnali csillagot? . . .

Urnoi e nagy megyónek,
Kik e versenyt rendeztetek,

Aldás legyen munkátokon . . .
Elismerés a jutalom.

Ha ezért versenyeztetek?
Ti vagytok első nyertesek.

Előttetek szent ól lebeg:
A nép terhét könnyíteni meg.

Ily közben a játékeszköz,
Hogy viruljon a Bodroghköz.

Letörölni a könyveket,
Ez a ti küldetésetek.

id. *Bajusz* József.

— **Halálozás.** *Spillenberg* István, *Spillenberg* Barna árvaszéki ülnök 27 éves fia, ki gyermekkorra óta folyvást betegeskedett, tegnap előtt éjjel jobblétre költözött.

— **Weinbaum Keresztély.** A budapesti magy. kir. opera első fuvola művésze, conservatoriumi tanár, a pétervári volt opera tagja — városunk Bock-kerthelyiségében, e hó 26-án kedden este hangversenyt rendez. A kiváló művészre, kinek játéka mindenütt eddig még elismerést keltett, ez uton is felhívjuk a közönség figyelmét. Jegyek e hangversenyre előre vált-hatók *Landesmann* Miksa könyvkereskedésében 1 korona vételárért s este a pénztárnál 1 korona 20 fillérért. A hangverseny kedvezőtlen idő esetén is meg fog tartatni. (Beküldetett).

— **A borsii csoda.** Már talán egy hete is elmúlt, hogy egy *Bartók* Mari nevű Borsiba való református falusi asszony apróra elbeszélte falujában, hogy a boldogságos Szűz Mária előtte egy cseresznyefán megjelent. Meg is mondotta a helyett. Közel a faluhoz *K. L.* birtokos szőlejtében. A mint hogy a babonás hit jó népünk-ből még ki nem halt, úgy kiváltképp a vén asszonyok hisznek a szent jelenésben, sőt váltig állítják, hogy ők is látták a csudát. Ennek aztán egyszeribe nagy hire ment úgy, hogy a környékről, magából Ujhelyből is, valóságos bucsujárás történik a cseresznyefához, a hol persze semmi csoda sincsen, hanem azzá teszik majd a vén asszonyok, a kik már oltárt emeltek ottan és gyertyákkal meg szent képekkel aggatták tele, sőt már komolyabb dolog is történik és pedig az, hogy perselyekbe pénzt gyűjtenek, a miért a csendőrség is közbelépett. Elvégre ha már idáig vagyunk, elvárjuk a hatóságától, hogy véget vessen ennek a népbolondító komédiának.

— **Uj ügyvédő.** Hódosi *Kiss* Ernő dr., t. földink s lapunknak is munkatársa, mint Bpest-ről írja alkalmi tudósítónk, az ügyvédői vizsgálatot f. hó 19-én sikeresen letette. Gratulálunk!

— **Zongora-vizsgálat és hangverseny.** *Várkonyi* Sándor, zongoratanár, tanítványával és műkedvelő urak szíves közreműködésével a vármegye-háza nagytermében zongoravizsgálattal egybekötött hangversenyt rendez. Kezdeté délután 5 órakor.

— **Építkezések.** Az ujhelyi színház újja-építése serényen halad előre. Belsejét már teljesen lebontották és kiürítették, északi uj fala, a mely az oldalfolyosót határolja, elérte a tetőmagasságot, hozzáfogtak már az udvarban a mellék-helyiségek falainak felhuzásához is, szóval az

*) Több oldalról vett tudakozódásra feleljük, hogy a nyertes sorsjegyek számainak jegyzőket szerkesztőségünkkel még nem közölte a rendezőség. Szerk.

Építkezés a kiszabott idő szerint gyorsan halad. — Eltűnt már a Széchenyi-téri ódon Steiner-ház is. A múlt héten a ház romjait, a lebontott falak temérdek törmelékét is elhordták s most az alapot és szuterén helyiségeket ássák, a melyekből nem sokára kiemelkednek a palota falai. Ugy hallottuk, hogy októberre az építkezést befejezik.

— **Tüzek.** E hó 17-én éjjel 1 órakor, Spisák János vármegyei hajdunak a Lyócsa-féle malom mellett épített kis lakóházán faszindely fedél kigyulladt és mire a tűzoltók a veszedelem színhelyére értek, csaknem teljesen leégett. A tűz keletkezésének okát nem tudják. A kár kb. 500 korona, különben a ház biztosítva volt. — Másnap éjjel ismét tűz volt a város felső határában. A róm. kat. parókia tanyája mellett, a melyet Grósz Ignác bérel, egy nagy szalmakazal égett le. Bizonyára gonosz kezek gyújtották fel. — A harmadik tüzeset e hó 14-én volt. Urbán Jánosnak a Bányi-hegyen levő borháza égett le teljesen. Ez a tűz is gyújtásból keletkezhetett.

— **Névváltoztatás.** Spár János v. eszményei lakos tanító vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel Madarasra változtatta.

— **Eljegyzés.** Schweizer Gábor, Szilágy vm. főjegyzője, e hó 17-én váltott jegyet Balogh Gézánnak, a n.-mihályi választókerület egykori képviselőjének, jelenben debreczeni közjegyzőnek szép és művelt leányával, Mariska kisasszonnyal.

— **Tűz.** Sztropkó — írja levelezőnk — immár kezd hirhetté válni gyakori tüzeseteiről. Az ősszel leégett a féléváros, most pedig f. hó 20-án éjjel újra nagy veszedelem fenyegette a város lakóit; igaz ugyan, hogy ezúttal csak négy lakóház lett a tűz martalékává, de ha véletlenül szélesedne nem uralkodik, bizony megint számtalanok maradtak volna hajléktalanul. A tűz a zsidótemplom mellett lévő lakóházban keletkezett s csakhamar leégett a mellette álló három ház is. Vankovics István, ki kezébe ragadta kézi szivattyuját s úgy futott a vész színterére, mentette meg a szemben levő szalmatekés házakat s akadályozta meg egyúttal a tűz tovább terjedését, miért is csak hálával tartozunk e derék férfúnak a ki minden tűz esetén derekasan kitesz magát.

— **Révész Imre táncitanító** ez uton is tudatja a t. szülőkkel, hogy táncanfolyamát — az iskolai vizsgák miatt — csak hétfőn, az az f. hó 25-én kezdi meg.

— **Új kesztyű-üzlet.** Mücke E. kesztyűkészítő — kinek már évekkal ezelőtt is volt üzlete városunkban — ismét üzletet nyitott és pedig a főutcai Reichard-féle ház bolthelyiségében.

— **Műfestő.** Templom, szoba és egyéb épületek festésére és tappettázására — a legmodernebb kivitelben — ajánlkozik úgy helyben mint vidékre Klein Jakab szobafestő S.-A.-Ujhely Papsor u 216 sz.

— **Hibaigazítás.** Füzesséry Ödön, a tokaji járás főszolgabírája, figyelmeztet, hogy a „Zemplén“ ma egy hetes számának „Hivatalos Rész“-ében a 2677/I. 1900. sz. a. közölt pályázati hirdetménybe igen lényeges sajtóhiba csuszott be; ugyanis az erdőbényei fürdő-ország ez évi tiszteletdíja csupán 200, azaz kétszáz korona és nem 2000 K. A harmadik nulla tévesen került a Hirdetménybe.

— **Ésküvő.** Szinyey Endre, a pozsonyi kir. folyamtermékek hivatal mérnöke, ma lép házasságra Czeininger Erzsike kisasszonnyal, az ujhelyi áll. elemi iskola jeles képességű szép tanítónőjével.

— **Vérengző férjek.** A múlt héten két garázda természetű napszámos rontott neki a feleségének. Mind a kettő részegen késsel, úgy hogy az összeszurkált asszonyokat a rendőrségnek kórházba kellett vitetni. Az egyik napszámos Svédok Vaszilynak, a másikat Lancsák Jánosnak hívják, a kik ellen, hogy méltó büntetésüket elvegyék, a fenytől eljárást megindították.

— **Tatár Miatyánk.** Jaksics Gergely hazánkfia e század elején két ízben is járt Kis-Azsiában, „hogy eleinknek eredetét, más keleti nemzetekkel lehető atyafiságát és régi székeit“ kinyomozhassa. Nevezett hazánkfiának jegyzeteiből kuriozum gyanánt közöljük a tatár református Miatyánkot, a mint következik: „Minink atye, ki da tegeken, volgaltess tinin lemet, toless tinin kuksa, et-less tinin erek, kuze kesne-eme tegeken, meleg-teszta kindem mimnik tsilla ketsin ma adna memnik, utara memnik paranygets memnauk, kuze mi elterelsz minink-gets memnank, is ne vegel memnik kesertet, szirlaga memnik jaitongets. Mert tinin kuksa, vi, tsjab tsilagodon, — Most, hogy a Zichy-féle kelet ázsiai expedicióról szóló tudós munkálatok ismét felelevenítik a tatár nyelvokosság kérdését és a Jakics-féle feltevéseknek több tekintetben igazat adnak: talán nem is volt egészen érdektelen festékpazarlás e tatár Miatyánk kinyomtatása.

— **Öngyilkosságok.** Pányik János 65 éves volt fuvaros e hó 20-án alsó-temető utcai

háza padlásán felakasztotta magát. Mire a házeliek észrevették és levágták, már meg volt halva és a rögtön előhívott Rosenberg Bernát dr. mesterséges légzés előidézésével sem tudta életre ébreszteni. A szerencsétlen italos ember volt s az utóbbi időkben már nem is dolgozott, így valószínű hogy életuntságból követte el tettet. — Szerencséről kaptuk a hírt, hogy Podlesznyi fényképész, a kinek pár év előtt Ujhelyben is volt műterme, öngyilkosságot követett el és pedig akként, hogy kötelen fölötötte magát. A boldogtalant könnyelmű életmódja és a nyomor kergette a halálba. Fiatal feleséget hagyott hátra.

— **Nyár kezdete.** E héten, esütörtökön, június 21-én este 10 óra 49 perckor kezdődött csillagászati számítás szerint az idei nyár. Ezzel együtt következett be a nyári napfordulás (solstitium aestivale), a mely alkalommal az év leg-hosszabb napja s legrövidebb éjszakája köszöntött be. Június 21-én a nap reggel 3 óra 44 perckor kelt, lenyugodott pedig este 7 óra 47 perckor. Ma, azaz június 24-én már egy pere fogyatkozás mutatkozik a nap hosszában, a mely fogyatkozás a hó végéig 4 percre emelkedik.

— **Elvesztett ezüst óra.** F. hó 18-án a délelőtti órákban az Uj-utczában egy ezüst óra veszett el, a megtalálót kérték azt Grünberger J. óras (S.-A.-Ujhely, Fő-utca) üzletében kézbesíteni, hol illő jutalomban fog részesülni. *Btt.*

— **Gyujtogató gyerekek.** A múlt héten, 21-én délután, a Csalogány-utczában egy lakatlan szalmás fedelű rozszant kis ház leégett. A házaeska magában állott s így szerencsére nagyobb baj nem történt. A mint a rendőrség kinyomozta a tüzet 6-8 éves gyerekek idézték elő, kik a bitangház udvarán játszottak és gyujtogatókat gyujtogattak. A ház a Haas Lipót tulajdona. Biztosítva nem volt.

— **Eladó kövek.** A vármegye székházánál befejezett pótépitkezés következtében felmaradt vagy felesleggő vált építő- és faragott kő, együttesen 3 és 4 köbméter mennyiségben, eladó. Az eladás júl. hó 2-án d. e. 10 órakor fog eszközölni, szóbeli árverés formájában, a vármegyei számvevősnél. Venni szándékozók az eladandó anyagokat megtekinthetik a székház első udvarán.

Selyem-Blousok

2 fnt 40 krtól feljebb — 4 méter! póstábr és vámmentesen szállítva! Minták póstafordultával küldetnek; nemkülönben fekete, feh r és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 fnt 65 krig méterenkint.

Henneberg G selyemgyárai, (cs és k. udvari szállító) **Zürichben.** 6

Irodalom.

Budapesti Napló. Országszerte ismeretes a Budapesti Napló mesés sikere. A lelkes csapat, mely a Budapesti Naplót megalapította, most, négy év leforgása után a szabadelvű magyar közönségnek legkedveltebb újságszolgáltatója lett. A Budapesti Napló-nak friss és megbízható értesülései, lelkes, temporematomos, komoly tartalmú, politikai cikkei, a melyek nyomtatékossá teszik a politikai sulyra döntő jelentőségű újság véleményét, tárcarovatának magas irodalmi színvonala, gazdag informatív anyaga, kitűnő értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatai s mindennemű közleményeinek változatos-ága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra ékesszólóan tanuskodnak arról, hogy a Budapesti Napló lényesen megfelelt a legvérmesebb várakozásnak is. A Budapesti Napló karácsonyi ajándék gyanánt, (gy külső díszre pa ar, tájékoztató, közhasznú tartalommal mindenre kiterjedhet) és szépirodalmi részében magas színvonalon álló naptárral kedveskedik, kivétel nélkül minden előfizetőjének, azoknak is, a kik a lapra havonként fizetnek elő. Ez a naptár értékes, művészi címtáblával, terjedelmében és tartalmával messze felette van mindennek, a mit ezen a téren ezeideig nálunk produkáltak. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a Budapesti Napló-ra és ismételve a legmelegebben ajánljuk ez újságot.

Cimbalmozók figyelmébe. Az annyira közkedveltségnek örvendő Erdélyi Dezső cimbalomtanár szerkesztése alatt megjelenő „Cimbalom-Szalom“ folyóirat 9 ik júniusi száma ismét egy szép szórakoztató füzetet nyújt előfizetőinek a következő tartalommal: 1. Megérem még azt az időt, — 2. Miért nincs minden háznak, — 3. Én még tizenhat esztendősem nem voltam, — 4. Elmennék én te hozzátok, — 5. Ha kimegyek a temető árkába, — 6) Itt születtem én ezen a tájon és 7 az Eleven Ördög operet teljes indulója. Előfizetése negyedévenként 3 korona E öfizethető a „Cimbalom-Szalom“ kiadóhivatalában (Budapest IV. Károly körút 8 szám.)

Ki megy Párisba? Az év egyik legérdekesebb eseménye a párisi világgiallítás. Aki oda készül, annak feltétlenül szüksége van megbízható kalauzra, a mely vezesse, utba igazítsa. Ilyen Kalauz készült a Magyar Hirlap szer-

kesztőségében. Mindenre kitorjeddő mű ez a mely a Párisba utazóknak nélkülözhetetlen Kitűnő térkép is van benne. De az íthton maradók számára is sok élvezetet biztosít. A magyar Hirlap minden előfizetőjének teljesen ingyen küldi meg a Kalauzt a Magyar Hirlap a párisi kalauzon kívül is különös kedvezményeket ad előfizetőinek. Az új előfizetők díjtalanul kapják meg a Magyar Hirlapban most folyó felette érdekes regénynek eddig megjelent közleményeit (könyvalakban). Az Otthon című szépirodalmi illusztrált folyóiratot a Magyar Hirlappal együtt évnegyedre nyolc koronáért kapják az előfizetők. Fél áron, negyedévenként egy koronáért és 50 fillérért jutnak egyszermind a remek Francia Divatlaphoz. 1 Képes Gyermeklaphoz pedig negyedévenként egy koronáért. A Magyar Hirlap előfizetése egy negyedévre csak 7 korona, egy, hóra pedig két korona és 40 fillér. A kiadóhivatal Budapestben van az V. ker., Honvéd utca 10. sz. alatt. Az előfizető összeg legelőszérőben postautalványon küldhető, ugyanarra feljegyezhető, hogy a fentebb említett kedvezmények közül melyekre tart igényt az új fizető.

Első helyen áll ma kétségtelenül lapjaink közt a Pesti Hirlap Első helyen munkatársainak száma és előkelősége címén; első helyen a tartalom gazdagsága tekintetében. A Pesti hirlap rendeződtetett munkatársai Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Tóth Béla, Murai Károly, Köbor Tamás, Kozma Andor (Koboz), Kenedi Géza (Quintus), ifj. Abrányi Kornél, Vázsonyi Vilmos, Tömörkényi István, Bede Jób, Kédi-Kovács László, Hoek János, Homok, b. Josika Kálmán, stb. stb. De első helyen áll a Pesti Hirlap terjedeleme és tartalomgazdagság tekintetében is Napoinknt 20-24 oldalon jelenik meg. Specialitása a lapnak: Esti levelek naponkint Tóth Béla szellemes tollából. Szerkesztői üzenetek mindennap; továbbá a gazdag Vegyes- és sakk-rovat; Bélyegkedvelők és artisták rovata, stb. Ehhez járul az előfizetőknek fél áron juttatott heti divatlap: a Páris! Divat, melyet Györy Ilona, a kitűnő irónő szerkeszt. Minden előfizető havonként csinos kiállítású jegyzéknaplót s karácsonyi ajándékul a Pesti Hirlap nagy képes naptárát kapja Ismételjük, ennyit egy más lap sem nyújt előfizetőinek s mindez negyedévi 7 koronáért, havonként 2 kor 40 fillérért, mely összeg a Pesti Hirlap kiadóhivatalának (Budapest, Váci-körút 78.) küldendő.

A „Magyar Nemzet“, mely a nagy és magas szót szabadelvű tradíciók zászlaja alá toborozta az újságírók legedzettebb munkásait, komoly, megbízható, érdekes és irodalmi színvonalon álló cikkeiben és közleményekben gyorsan beszámol az eseményekkel, hozzájárul minden aktuális kérdéshez és irányt ad a közvéleménynek. A „Magyar Nemzet“ azt a kiszámíthatatlan előnyt nyújtja olvasóinak, hogy 12 órával előzi meg az összes fővárosi napilapokat, s ugyanakkor, a midőn itt a fővárosban a reggeli lapokat olvasni kezdik, a „Magyar Nemzet“ már az ország legtávolabbi vidékein is elmondja a tegnapi összes eseményeit. A legolcsóbb magyar politikai napilap is, mert előfizetése 1/2 évre csak két korona. Mutatványsszám egy hótig ingyen. Cím: „Magyar Nemzet“ kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-út 54.

Szenásy, Hoffmann és Társa

párisi és lyoni selyemgyári raktára Budapest, IV., Bécsi utca 4. Raktáronkon található a legszebb, és legnagyobb választék divatos se„emke„m„k, csipk„k és szá„agok, valamint gyönygtűllés ek „point-lace ruh„k és point-lace„telmekből. Fekete, fehér és színes selyemkelmék 85 krtól 14 fntig. Foulard-Pongis és Satin-Liberty-selymek 65 krtól kezdve. Angol mosó selym 80 c.n. szélességben 1.25 krtól kezdve. Mintákkal kívánatra készségeel szolgálunk.

Egyesületi élet.

A Zemplén-vm. orvosgyógyyszerész-egyesület fennállásának 30 éves jubileumát, — melyről már lapunk legutóbbi számában is említést tettünk — Löcherer Lőrinc dr. várm. t. főorvos elnöklete s Abauj-Torna-, Borsod- és Szabolcs-vármegyei társjegyesületek részvéte mellett folyó hó 16-án tartotta meg a Waldbott Frigyes báró tulajdonát képező Erdőbénye-gyógyfürdőben. A gyűlésen jelen volt a közegészségügy terén működő kitűnőségek közül Lengyel Endre dr. a Zemplén-vm. orv. gyógyász. egyesület örökös tb. elnöke, Jóna András dr. Szabolcs-vm. t. főorvosa, Raisz Gedeon dr. egészségügyi felügyelő és osztályfő, Czifrusz Dezső dr. sanremói konzul, Szentimrey Ákos dr. várm. t. főorvos, Ixel Somá dr. Miskolczi városi főorvos, Frank dr. M. A. V. egészségügyi tanácsosa, Singer dr. Borsod-vármegyei közkörházának igazgató orvosa; a kiken kívül mintegy 54-en vettek részt. A gyűlést vezetvő elnök d. e. 10 órakor emelkedett érzéstől áthatott meleg szavakkal üdvözölte a jelenvoltagekat, minek megtörténte után Rosenberg Bernát dr. e. titkár olvasta fel füzet alakjában is megjelent: „Zemplén-vm. i orvosgyógyyszerész-egyesület fennállásának 30 éves története“ c. doigozatát. Ezután Kun Zoltán dr. fürdőorvos a baktériumokról és Erdőbénye talajának immunitásáról tartott igen szép tanulmányu felolvasást. Elnök eszmesejét indított meg Erdőbényén a tüdőbetegek részére felállítandó sanatorium tárgyában, mire a közgyűlés kimondotta, hogy Erdőbényét, mint kiválóan alkalmas helyet a sanatorium felállítására teljesen kitűnőnek tartja s mindent elkövet, hogy az eszme megvalósíttassék. — A közgyűlés után a jelenlévők megtekintették a minden kényelemmel berendezett árnyas erdővel övezett és kitűnő sétatutakkal ellátott gyógyító fürdőt, mely a tulajdonos áldozatkészsége folytán ujabban hideg víz kura, villanyberendezés, izzasztó kamarák, tükör és kádfürdőkkel bőven fel van szerelve, s mely timsós vasas vize miatt élénk látogatottságnak örvend. — Ezután a jelenlévőket Waldbott Frigyes br. fürdőtulajdonos látta szívesen ebédre, hol számos pohárköszöntőt mondottak; így Löcherer dr. főorvos Waldbott

Frigyest; Lengyel E. dr. az együttartásért, Raisz dr. az egyesületért, Weisz és Grünvald doktorok Lőcherer Lőrincért, Rosenberg dr. a megjelent társjegyzőketért. A minden ízében kedélyes lakomáról a résztvevők egy igen kedves emlékek gazdagabban távoztak el.

A s-a-ujhelyi ker. betegs. pénztár ma d. u. 2 órákor igazgatósági ülést tart, melyen az elnöki, titkári és 2-od orvosi állásokat töltik be választás útján.

A perbenyiki róm. kat. olvasókör a perbenyiki „Nyses“ táncteremben és saját alapja javára, ma d. u. 5 órákor, énekekkel és szavallattal egybekötött jótékony célu tánemulatságot rendez. — Felülfizetések köszönettel fogadtnak.

Nyilvános számadás.

Az izr. ifjuságnak f. 9-én megtartott nyári mulatságán

volt a bevétel: 378 K.
a kiadás: 120 K.

tiszta jövedelem: 258 K.

Felülfizettek; 20 koronát: Schön Vilmos dr.; 10—10 koronát: Juhász Jenő, Haas Adolf és Widder Gyula; 8 koronát: Róth József; 6—6 koronát: Zinner Henrik, kozmai Kun Frigyes és özv. Schvartz Bernátné; 4—4 koronát: Rosenberg B. dr.; Grünbaum Simon, Fuchs Jenő, Knopfler Adolf (K.-Kövesd) és Szücs Jenő; 3 koronát: Schön Sándor; 2—2 koronát: Reichard Dénes, Rosenthal Sándor dr., Reichard Lajos, Haas Fülöp, Breiner Herman, Lichtenstein Lajos, Grosz Dezső dr., Kassai Gábor, Klein Jakab dr., Szemere Emil, Kádár Gyula, Goldblatt Ferenc, Vértesszi Zsigmond, Zinner Adolf, Reichard Gyula, Waldmann Adolf dr., Reichard Mór, Szepessi Arnold dr., Róth József dr., Moskovits Vilmos dr., N. N., Bettelheim Sándor, Boek Imre, Schön Andor, Debreczeny Márton, Erényi Manó dr., Bettelheim Márton és Blum Artur; 1—1 koronát: Gortvay Aladár, Huber és Bognár piarista tanárok. — Fogadják a nemes adakozók hálás köszönetünket.

S.-A.-Ujhely, 1900. június 15-én.

A vigalmi bizottság.

Nyilvános nyugtató.

Özv. Schvartz Bernátné urnó a „s-a-ujhelyi izr. népkonyha egyesület“-nek 100 koronát adományozott. Fogadja érette az egyesület hálás köszönetét.

S.-A.-Ujhely, 1900. június 15-én.

Haas Adolf, Schön Vilmos dr.,
e. pénztáros. e. elnök.

Nyilvános nyugtató.

A helybeli izr. ifjuságnak S.-A.-Ujhelyben a f. hó 9-én megtartott nyári tánemulatsága alkalmából 258 korona tiszta jövedelmet felvetünk. Fogadja ugy a rendező bizottság, valamint a résztvevő s adakozó nagy közönség az egyesület hálás köszönetét.

S.-A.-Ujhely, 1900. június 15-én.

Widder Gyula, Haas Adolf,
e. pénztáros. e. elnök.

Nyilvános nyugtató.

A s-pataki ev. ref. egyh. énekkar saját alaptökéje gyarapítása végett ugy, mint az előző éveken is, a f. é. jún. 10-én szépen sikerült tavaszi tánemulatságot tartott. Felülfizetni szívesek voltak: Hodossy Béla 4 kor.; Buza János, Szécsi Géza 3—3 kor.; Rohoska József, Hazai Kálmán. özv. Doktor Gáborné 2—2 kor.; Matizs András, Csehi Jánosné, Szóke Györgyné, Zombori Emőd, Banyai János, Filep Józsefné, Molnár János (iparos) Alacs Dánielné, Tok Tivadar, Kapéri Ferenc, Kiss János, Bálint János, Tóth Károly, Ardey Barna, Maklár P. Miklós, Balajthy József, Nagy Lajosné, Jósavay Dénes 1—1 kor.; Marezi András, Becsisin N. 60—60 fill.; Alacs Dániel 20 fill.; A nemes szívű adakozóknak e helyen is köszönetet mond az énekkar. — Kántor Ferenc, pénztáros. Varga András és Csizmár János, ellenőrök.

TANÜGY.

A Zemplén vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— A rovatért felelős: A szerkesztő-bizottság. —

Minden kézirat Beregszásy István, szerk. biz. elnökhöz küldendő S.-A.-Ujhelybe.

Néhány szó az erkölcsi nevelésről.

(Felolvastatt a zemplén-vármegyei tan. egyesület alsó-körének apr. hó 25-én Kir.-Helmecezen tartott gyűlése alkalmából).

Mélyen tisztelt köri gyűlés!

Már a címből is következtetést lehet vonni arra nézve, hogy ez idő szerint nem várhat tő-

lem senki hosszúra nyújtott kiszélesített s elvont eszmék tömkelegébe tévedt tudományos fejtegetést. Csak rövid elmefuttatás ez, melynek aktualitását kétségbe vonni azonban egy tanító-nevelőnek sem szabad.

Ha századvégi korunkat a maga leplezetlen valóságában a szigorú, de igazságos morálista szemüvegén vizsgáljuk; oly tüneteket, oly szomorú és kétségbeesítő jelenségeket észlelünk annak erkölcsi areulátán, melyek szemlélése minden mélyebben érző lényt méltán gondolkodóba, sőt aggodalomba ejthet.

Politikai merényletek, sikkasztások, a különböző célt képviselő közvagyonok elkallódása, haját meresztő családi katasztrófák tragédiája, különbnél különbné nemü botrányok, magán- és nemzetközjogi sérelmek, közgazdasági mizériák láncolata manapság a sajtóirodalom. Az alkoholizmus szintén napi rendben van s megdöbbentően érezteti visszahatását az emberiség erkölcsi, szellemi és fizikai világában. A hitélet üde virágai, melyek még ezelőtt oly széppé és boldogítóvá tették az emberi életet, megsorvadva hervadnak el az általános kedélyi élet sivárságában Ellenben az atheizmus, a pozitív bölcsélet eme természetes függeléke, örülten kacérkodik a társadalmi közérzület és gondolkodásmódban s vadul cimborál a hégelisták ama ismeretes elvével: „Edite, bibite, post mortem nulla voluptas!“

A tanítási rendszerben az egész vonalon az utilitárizmus uralkodik, a képzetek tartalmi bősége a fő, a nevelés mellékes S ha aztán az iskola reagál is az élet józanabb, gyakorlatias irányú követelményeire; eserebe nem nyeri meg, hogy az eláradt önzés, féltelenség, erkölcsi és eszhetikai bomlások alkalmával fölemelt tiltakozó jajszóira a társadalom szintén visszahason. Hogy az iskolára inkább gyakorol hatást a társadalom, mint megfordítva, ezt a művelődés története eléggé igazolja. Ebből azonban távolról sem szabad ama következtetést felállítanunk, hogy mert az iskola nem tudja a maga egészében idealizálni a társadalmi életet, tehát mondjon le eszményi törekvéseiről, sőt inkább azt, hogy férfias energiával s lankadatlan akaraterevel küzdjön ama szép és magasatos ideáért, melyek a társadalmi élet vérkeringését üdév és tisztává hivatják tenni.

Kiindulva ama általam kellőleg megokolt tétel igazságából, mely szerint az iskolai nevelés-oktatásnak bátran szembe kell szállni a társadalmi kóros tünetekkel; látni való, hogy az erkölcsi nevelés erőteljesebb felkarolása s az iskolai életben való intenzívebb fejlesztése, az életre való kihatása által egészen gyakorlati becesel bir. S ha aztán majdan az általános nevelés és oktatásügy a szív, kedély és jellem fokozatos fejlesztése által oly akaraterős s erkölcsi tekintetben hajlíthatlan egyedeket ad át a társadalmi élet nagy forgatagának, hogy ezek az élet próbaharcában sem alacsonyulnak alá önző, anyagi gondolkozásu s pusztán az érzékiségnek hódoló törpe lényekké, drága talizmánként őrizvén meg a kör sivar önzésével szemben is az iskola legbecesebb ajándékát: az erkölcsi erőt és érzést; akkor bizonyára közelebb jutunk a nevelés végeéljára: a *lelkos társaság* eszméjének megvalósításához; közelebb amaz alaphoz, melyen a jog, méltányosság, jóakarát és tökély magasatos eszméi szerint épülend fel a köztársadalom, melylyel aztán iker-testvérként párosul a közboldogság, mely ez idő szerint — valljuk meg az igazat — az egyedekre alkalmazva, teljesen viszonyos és egyéni ugy tartalmi, mint alaki jelentőségében. Mig az emberek ugyanazon erkölcsi elvek szerint nem jöhetnek egymással érintkezési viszonyba: nem is boldogíthatják teljesen egymást. A társadalmi életben lépten-nyomon tapasztalható elégedetlenség s boldogtalanság, végeredményében főként az erkölcsi eszmék szerinti élet fogyatékoságának és hiányosságának tudható be. Az oktatás és nevelésnek sarkalatos elve legyen tehát az erkölcsi eszméket tárgyasítani és realizálni. Jól rendezett állam szintén emez eszmékre építi fel ama törvényeket, melyek a lakosságot igazán boldogítani hivatják.

Röviden vázolván az erkölcsi eszmék alapján álló tanítási és nevelési eljárásnak az iskolai és társadalmi életben való erőteljes érvényesülési szükségességét; térjünk át egyéb mozzanatokra is, melyek a köz- és erkölcsi nevelés szent ügyét valósággal érintik.

Az ember központ a természetre nézve. Viszonyba jön mindennel, mi létalakkal rendelkezik, viszonyba a természeti erőkkal. Hogy az éghajlati, földtani, táplálkozási, növény-tenyészéleti stb. változások az emberiség gondolkodásmódjára, szokásai és erkölcsi életére alakító és formáló befolyással vannak, az a kölesönhatás törvényénél fogva könnyen érthető s nyilvánvaló. Legyen aztán e világ való világ, képzet, vagy tünemény; én, mert: „cogito, ergo sum!“ kölesönhatási viszonyban állók vele. Az érzékeimmel összeköttetésben álló központi idegrendszer az, mely engem erről, mint lelkes lényt értesít, mely a külfatások közvetítője. A

külvilág reám nézve ható ok, az idegrendszer a közvetítő a ható ok és okozat, vagy hatás között. A hatások feltételezik a ható okokat s viszont. Ime az okság törvénye.

Sikolya Antal.

(Vége köv.)

A legyes-bényei rk. iskolában az évrő vizsgálat f. hó 18-án tartatott meg Kovács Sándor szerenesi rk. plebános isk. igazgató jelenlétében, ki vizsgálat után a növendékekhez szép beszédet intézett és buzdította őket a további haladásra, végül pedig megköszönte a tanító szorgalmát és buzgalmát.

Vizsgálati ajándék Zalay Andor l. bényei nagybirtokos a rk. iskola évrő vizsgálatán 22 db. diszkötésű emlékkönyvet osztott ki ajándékkul a szorgalmas tanulók között. A nemes szívű urnak, ugyszintén ft. Kovács Sándor isk. igazgatónak, ki szintén több db. emlékkönyvvel ajándékozta meg a növendékeket, tudósítónk a „Zempien“ utján fejezi ki köszönetét. Adjon az isten sok ilyen tanügyet pártoló férfiakat a hazának!

Iskolai értesítés. A s-a-ujhelyi orth. tr. hitközségi elemi iskolában az ez évi nyilvános évrő vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: 27-én, szerdán, d. e. 8 órától kezdve lesz az I—II, d. u. 2 órától a III—IV., 28-án, d. e. 8 órától az V—VI. osztály vizsgálat. Ugyanaz nap d. u. 3 órákor nyilvános évrő ünnepély énekekkel, szavallatokkal; továbbá a jutalmak, értesítők kiosztása. — Ezekre a vizsgálatokra a t. szülőket és a tanügybarátokat tisztelettel meghívja az iskolaszék.

A szerkesztő biz. postája.

S. A. Varannó. A vizsgarendet a mult számban térszúke miatt közölnünk lehetetlen volt, most meg — ugy hisszük — már elkészett dolog.

K. B. Rad. Térszúke miatt kimaradt

CSARNOK.

Megérted-e a szívemet?

Ha majd e pár sorra
Téved tekinteted,
Megérted-e a szívemet?
Mely fájva is dalolt,
Arról, hogy szenvedett, ...
... Megérted-e a szívemet?

Keresve ujra ujj dalt,
Athajtva majd a levelet,
Meglátod-e a könyveket? ...
Erezn fogod-e,
Hogy siratnak tégedet, ...
... Meglátod-e a könyveket?

(Heves).

Gabányi László.

Vigasztalás.

Mi lelt téged, kedves gyermek, drága lány?
Arcod mért oly bú, szomorú, halovány?
Miért tépi fájdalom, kín lelkedet?
Mért sírsz úgy, hogy szíved majdnem megreped?

„Hogyne sírnék, hogyne volna bánatom!
Hogyne tépné lelke bű, kín, fájdalom! —
Kit szerettem s ki szeretett, — jó apám ...
... Meghalt ... óh! jaj! ... s nines, ki gondot
[visel rám.“

Ne sírj, kis lány! Nyugtasd meg a lelkedet!
Jó az Isten, majd megsegít tégedet —
Ó lesz meghalt apád helyett jó apád: —
Ó visel majd gondot, kis lány, te read. ...

(Eperjes)

Kerekes Pál.

Közgazdaság.

Egy újabb akció.

A Zemplén-vármegyei gazdasági egyesület elnöksége, élén Andrássy Sándor gróf e. elnökkel, ismét tanujelét adta annak, hogy Zemplén-vármegye azon részének lakossága érdekében, a melyik szegény sorsa miatt kívándorolni kénytelen, annak a népek gazdasági fejlődése érdekében munkálkodik Ezt igazolta be folyó hó 20-án a Homonnán megtartott értekezlet, amelyre az egyesület 5 járás főszozolgabíráján kívül a járás tekintélyesebb lakóit is meghívta, a kik 80-an voltak jelen az értekezleten.

Az értekezlet csak megbeszélés volt a f. év őszén S.-A.-Ujhelyben megtartandó nagy értekezletnek, a melyre az érdekelt ministerek képviselőit is meghívják és a mely ért kezleten épp ugy, mint a szomszédos Bereg, Ung és Márama-

ros-vármegyékben történik, a hegyvidéki szegény sorsu lakosság állapotának javítása érdekében kíván az egyesület akciót megindítani.

Az előértekezlet foglalkozott a hegyvidék állattenyésztésének emelése és fejlesztése újszintén a lakosságnak okszerűbb gazdálkodásra való szoktatása, az ipar fejlesztése és a szövetségek alakítása érdekében teendő lépések megbeszélésével is, főképp pedig azzal, hogy miként lehetne a nem jogosult egyéneknek kivándorlását korlátozni.

A vármegye alsó 5 járásának ugyan e tárgyban tartandó előértekezlete f. hó 30-án d. e. 9 órakor fog megtartani S.-A.-Ujhelyben a vármegyeháza kistermében.

Városi és községi ügyek.

* **Polgári leányiskola.** Az államépítészeti hivatal a polgári leányiskola épületének tervezését és költségvetését már e napokban elkészítte; így polgármesterünk az építkezés irányából szükséges versenytárgyalást azonnal ki fogja tűzni, hogy az épület még ez év folyamán fedél alá jöjjön.

* **Kövezés.** S.-A.-Ujhelyben az utcák szépitése és rendbeszedése körül lázas tevékenység észlelhető. Amerre megyünk, mindenfelé köveznek, csinosítanak. Alig, hogy befejezték a Klasmont-utcát, már rakják a beton-gyalogjárót a Korona-utcán, a terméskő gyalogjárót építik a Serepíacsn és az ugynevezett Székely-telepen. Csak a Csalogány-utca késik az éji homályba? (Beküldött.)

* **A Diána-fürdő** építése oly serényen halad, hogy előreláthatóan már a f. évi augusztus hó első napjaiban a közönség használatára átadható lesz.

* **A pinoék- és borok ellenőrzése** tárgyában alkotott szabályrendelet elfogadására polgármesterünk a f. hó 27 re közgyűlést hívott össze. Ez a szabályrendelet Tokaj-Hegyalján az első, mely ha végre fog hajtani (a miben pedig nincs okunk kételkedni) az ujhelyi bortermelők boraik értékesítése tekintetében minden tokaj-hegyaljai más borvidékkel szemben dominálni fognak.

* **Anyakönyvek megvizsgálása.** Mádrol írja alkalmi tudósítónk: *Fereny E. ek dr.*, állami anyakönyvi felügyelő, hivatalos körútjában f. hó 14-én járt Mádron és foganasította az állami anyakönyvek vizsgálatát, mely alkalommal a tapasztalt rend, pontosság, úgyszintén az állami anyakönyvi törvények helyes alkalmazása fölött *Illésházy Endre* főjegyzőnknek, mint állami anyakönyvvezetőnek, megelégedését és elismerését nyilvánította.

* **Állami anyakönyvi statisztika.** A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1900. június 16-tól 1900. jún. 23-ig a házasságot kötött: 1 pár; b) kihirdetett: 1 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 17 esetben; d) elhalálozott: 12 egyén.

Vármegyei Hivatalos Rész.

T. Zemplén-vármegye. közig. bizottságától.
763/1269. kb. sz.

Olvastatt a keresk. ügyi minister urnak 1900. évi 23667. sz. leirata, melyben értesíti a bizottságot, hogy a kazánügyi kormányrendelet 8. §-ának ama határozatát, mely szerint új lokomobilok, gőzkazánok viznyomási próbája, beburkolása előtt végzendő, érvényen kívül helyezte.

A felolvasott 23667. sz. keresk. ministeri leirat tudomásul vétetni s a leirat „Zemplén” c. heti lap hivatalos részében közzé tétetni határozatlik.

Kelt, Zemplén vármegye közig. bizottságának 1900. május hó 8-án tartott ülésében.

Molnár főispán.
mint a közig. biz. elnöke.

Másolat.

Kereskügyi m. kir. minister. 23667/IV. sz. Valamennyi vármegye és önálló tvhatósági joggal felruházott város közigazgatási bizottságának. Értesitem a címet, hogy a kazánügyi kormányrendelet 8. §-ának ama határozatát, mely szerint új lokomobil gőzkazánok viznyomási próbája, azok beburkolása előtt végzendő, a biztonság szempontjából mellőzhetőnek találván, ezen a lokomobilok gyártásával foglalkozó hazai iparágra s a lokomobil tulajdonosokra egyaránt terhes határozatot ezennel érvényen kívül helyezem. — Budapest, 1900. április 3-án. *Hegedüs sk.*

T. Zemplén-vármegye. közig. bizottságától
764/1267. kb. sz.

Olvastatt a keresk. ügyi. m. kir. minister úr ónagyméltóságának 1900. évi 23666 sz. leirata

melyben értesíti a bizottságot, hogy a már megvizsgált lohomobil kazánok azonossági szemléje helyváltozás esetén jövőre mellőzendő s csak 8 napon belül köteles kazántulajdonos a kazánainak rendeltetési helyére való megérkezését bejelenteni.

A felolvasott 23666 sz. keresk. ügyi ministeri leirat tudomásul vétetvén a leirat a „Zemplén” című heti lap hivatalos részében egész terjedelmében közzé tétetni határozatlik.

Kelt Zemplén vmegye közigazgatási bizottságának 1900. május 8-án tartott ülésében.

Molnár főispán.
mint a közig. biz. elnöke.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. minister 23666/IV. szám. valamennyi vármegye is önálló törvényhatósági joggal felruházott város közigazgatási bizottságának Értesitem a címet, hogy a kazán ügyi kormányrendelet 3. §-ának 3. bekezdésében az azonossági szemlére vonatkozólag foglalt és a fennállott közmunka és közlekedésügyi m. kir. ministeriumnak 1888. évi január hó 29-én 1180 sz. a. kelt körrendeletével nemileg módosított határozatát, a lokomobil tulajdonosok érdekében ezenne érvényen kívül helyezem, — s az azonossági szemlé jövőre nézve teljesen eltörlöm. — Ezentul tehát a lokomobilok, a mennyiben kazánjaik, átszállításuk előtt, hatóságilag már megvizsgáltattak, rendeltetési helyükre érkeztek, valamint minden további helyváltoztatás után, akadálytalanul üzembe vehetők a lokomobil gőzkazánok nyilvántartásának rendes vezethetése érdekében azonban a lokomobil tulajdonosok illetőleg azok használatának kötelességévé teszem, hogy a megvásárolt lokomobilra vonatkozó főbb adatokat (u. m. a kazán gyártójának nevét, a gyártás évét, a kazán gyári számát, a tüzelőanyag és az engedélyezett gőznyomás nagyságát a viznyomási próba idejét és a mennyiben nem új lokomobilról van szó. előbbi tulajdonosának nevét és lakhelyét) az illetékes kazán vizsgáló biztossal 8 napon belül pontosan bejelentésük. — a megvásárolt lokomobil bejelentésének, elmulasztása, vagy a bejelentésre nézve megállapított határidő túllépése a kazánügyi kormányrendelet 17. §-ának 6.) pontjába ütköző, — s közigazgatási uton elbírálandó hazánkendőri lühágást kepez, s az idézett kormányrendelet határozat értelmében 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárással büntetendő. Budapest, 1900. április hó 3. *Hegedüs s. k.*

34202/1900. B. M. sz.

Hirdetmény

A bosnyák hercegovinai országos kormány pénzügyi szolgálatában több rendbeli a X-ik díjostályban sorozott 2200 kor. fizetéssel és 400 kor. pótlékkal, összesen tehát — 2600 koronával díjazott pénzügyi fogalmazó-segédi, továbbá több rendbeli 1600 koronával díjazott pénzügyi fogalmazó-gyakornoki állás kerül betöltésre.

A kik ezen állásokra pályázni óhajtanak, kérvényüket, mely a keresztelő (születési) levéllel, az érettségi bizonyítvánnyal továbbá a jogi tanulmányok végzéséről, az államvizsgálatokról és a testi alkalmatosságról szóló bizonyítvánnyal szerelendő fel és a melyben a pályázó nyelvismeretei feltüntetendők: a bosnyák-hercegovinai országos kormányhoz Szerajevóban nyújtják be.

A már államszolgálatban levő pályázók kérvényüket az előjáró hatóság útján terjeszszék be: ez esetben a kérvénymellékleteivel együtt a magyar bélyegilleték alá esik.

Más pályázók tartoznak kérvényüket és mellékleteit bosnyák- hercegovinai bélyegjegyekkel ellátni és pedig a kérvényre 80 f. a mellékletre ivenként 20 f. bélyegjár: a megfelelő magyar vagy osztrák bélyeggel már ellátott okmányok, bizonyítványok és hivatalos kiadványokra mellékleti bélyeg nem szükséges.

Bosnyák-hercegovinai bélyeg hiányában a megfelelő készpénzt lehet a kérvényhez mellékelni.

Szerajevó, 1900. február havában.

A bosnyák hercegovinai
országos kormány

1—2

7064/900. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

Hivatalos hirdetmény.

A hazai iparnak állami kedvezményekben való részesítéséről szóló 1899. évi XXIX. t.-c. végrehajtása tárgyában a kereskedelemügyi m. kir. minister ó nagyméltósága által f. évi 15885 szám alatt kiadott *Utasítás-t* a közönség tájékoztatása céljából egész terjedelmében közzé teszem.

S.-A.-Ujhely, 1900. április 4.

Alispán helyett:
Dókus, főjegyző.

15885. IX/1900. Kereskedelemügyi m. kir. minister.

Utasítás

a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesítéséről szóló 1899. évi XLIX. t.-c. végrehajtása tárgyában.

(8 Folyt.)

IV. FEJEZET.

29. §.

Az állami kedvezmények végleges engedélyezését rendszerint az ipartelep helyszíni vizsgálata előzi meg. E vizsgálatok teljesítésére, ha nem a törvény 1. §-ának 2. g) pontjában említett valamely bányászati vállalat, továbbá a törvény 1. §-ának 2. j) pontjában említett ásványolajat és kálisókat kutató és termelő valamely vállalat, vagy mezőgazdasági szeszfőzde kedvezményezése forog szóban, az illetékes kerületi kir. iparfelügyelő van hivatva, kinek erre vonatkozó jelentésébe következők veendőek fel:

1. Az ipartelepen alkalmazott tisztviselők és munkások száma.

2. A kazánok száma és ezek tüzelőlete.

3. A motorok száma és ezek indikált löereje.

4. Az ipartelep berendezése részletesen a technika fejlettségére vonatkozó engedő összes berendezési tárgyak felsorolásával.

5. A berendezési tárgyak származási helyei (országok).

6. Indokolt vélemény arra nézve, hogy a külföldi származású berendezési tárgyak beszerezhetők lettek volna-e az országban.

7. Az ipartelepen előállított összes iparcikkek felsorolása.

8. Külön megnevezése azoknak az iparcikkeknek, melyek az 1899. évi XLIX. t. cikk határozmányai alá esnek.

9. Az ipartelep üzembe helyezésének napja.

10. Vélemény arra nézve, hogy az iparegészségügyi, valamint a munkás-védelemi követelményeknek megfelelő-e az ipartelep berendezése. Ha nem, mely követelmények volnának az engedélyezés feltételeként megállapítandók.

A briquette-gyárak a jelen §. rendelkezési szempontjából nem tartoznak a bányászati vállalatok közé, miért is ilyenek kedvezményezésüket megelőző az helyszíni vizsgálatot szintén az illetékes kir. iparfelügyelő ejti meg.

30. §.

A törvény 1. §-ának 2. g) és j) pontjaiban foglalt bányászati vállalatok, — a briquette-gyárak kivételével — valamint ásványolajat és kálisókat kutató és termelő vállalatok kedvezményei engedélyezésénél a helyszíni vizsgálatok az illetékes bányakapitányság ügykörébe tartoznak.

A bányakapitányság helyszíni szemle alapján a kérvényt a fennebbi tényeknek, valamint annak igazolásával, hogy a kérdéses mű megfelel mind azoknak a feltételeknek, melyek a technika fejlődésének megfelelő géberendezés, a luzás, a foncsorozás és villamosság alkalmazása, valamint az ásványolajat és kálisókat kutató és termelő vállalatok tekintetében a fennebbiekben előíratnak, a kereskedelemügyi m. kir. ministerhez terjeszti fel.

31. §.

A mezőgazdasági szeszfőzdek vizsgálatát a földmivélsügyi m. kir. minister saját közegével eszközölteti.

32. §.

Az üzemhelyezés idejének megállapításánál azon időpont veendő figyelembe, a mikor az ipartelepen termelhető iparcikkek mennyiségének legalább 25 százaléka értékesíthető és forgalomba hozható alakban előállított, mindazonáltal megállapítandó és a jelentésben kitüntendő azon időpont is, a mikor az ipartelepen a gyártást általában véve megkezdették. Mezőgazdasági szeszfőzdeknél az illetékes pénzügyigazgatóság állapítja meg az üzembehelyezés idejét.

33. §.

A mennyiben a pénzügyigazgatóságok helyszíni vizsgálat alapján nyújtandó felvilágosításokat igényelnek, ezekért az illetékes kerületi kir. iparfelügyelőhöz kötelesek fordulni. A kir. iparfelügyelők a pénzügyigazgatóságok ily irányú megkereséseire soron kívül választ adni kötelesek.

34. §.

A kir. iparfelügyelők a mezőgazdasági szeszfőzdek és ezen utasítás 30. §-ában említett bányászati telepek kivételével az állami kedvezményekben részesített gyárakat és ipartelepeket évenként egyszer megvizsgálni kötelesek és gyárvizsgálati jelentéseikkel kapcsolatban külön jelentést tenni tartoznak arra nézve, hogy a szóban lévő ipartelepeken megvannak-e mindazon körülmények és teljesítettek-e mindazon feltételek, melyek a kedvezmények engedélyezésének alapját képezik, illetve a melyekhez a kedvezmények engedélyezése kötött.

E jelentések esetről esetre a pénzügyministernek megküldendők.

(Végo köv.)

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben, 1900. évi május hó 19-én tartott közgyűléséből.

202/6951. sz. Olvastatott a belügyi minister ömlgának f. évi 15422. szám alatt kelt intézvénye, melylyel a vármegye módosított ebtartási szabályrendeletét jóváhagyási záradékkal ellátva leküldi.

A módosított ebtartási szabályrendelet a „Zemplén” hivatalos lap útján közhírré tétetni és a 10 járási főszolgabíró annak végrehajtására utasított határozatot.

A szabályrendelet eredeti példánya a vármegye levéltárába leendő elhelyezés céljából a főlevéltárnoknak kiadatik.

Kmft.

Jegyzette:
Dókus László,
II. aljegyző.

Kiadta:
Dókus Gyula,
főjegyző.

202/6951. sz.

Ebtartási szabályrendelet.

(3. Folyt és vége.)

V. Büntető határozatok.

18. §. Kihágást követ el:

- a) Azon ebtulajdonos, a ki a 6 §-ban érintett bárcát megváltotta, de kutyáján nem viselteti, a mennyiben a bárca elvesztését nem igazolja, illetőleg be nem jelentette,
- b) a ki másnak kutyájáról a bárcát elidegeníti,
- c) a ki más kutyájára szóló bárcát saját kutyáján használja,
- d) a ki saját kutyájára szóló bárcát másnak adja.
- e) a ki kutyáján hamisított bárcát viseltet,
- f) a ki kutyáját adó alá bemandani és részére bárcát váltani elmulasztotta.

19. §. A 18. §. eseteiben a pénzbüntetés a beszámítás mérvéhez képest 50 ftig terjedhet, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárással helyettesíthető.

A pénzbüntetés elzárásra nem fizethetés esetén az 1879. évi XI. t. c. 22. §-ának elvei szerint változtatandó át.

20. §. Az ezen szabályrendeletben érintett egyéb rendelkezések ellen vétők rendőri kihágást követnek el, és a mennyiben nem az 1879. évi XI. t. c. 86. 102. 103. és 122. illetve az 1888. évi VII. t. c. 154 §. b) és j) pontjai alapján büntetendők — 20 ftig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetében megfelelő elzárással büntetendő.

21. §. Kihágások esetében eljárnak.

a) Az ezen szabályrendelet, valamint az 1879. XI. t. c. 86. 102. 103. és 122. §-ai ellen elkövetett kihágások esetében első fokban a főszolgabíró, II-od fokban az alispán, III-ad fokban a belügyministerium.

b) az 1888. évi VII. t. c. 154. §-a b) és j) pontjaiba ütköző kihágások esetében III-ad fokban a földmivelésügyi ministerium.

22. §. Az ebadó (díjak) címén befolyt összegek állategészségügy, közegészségügy, esetleg állattenyésztési célokra fordítandók. Es pedig állatorvosok fizetésére, a tavasszal megtartani szokott tenyészállatok vizsgálásánál esetleg másként alkalmazott állatorvosok díjazására, végre a vármegye területén esetleg előforduló állati járványok megállításának költségeire. Az ide vonatkozó hatósági határozatok a belügyi és földmivelésügyi ministerium jóváhagyása aláterjesztendők. Pénz büntetések tekintetében az 1888. évi VII. t. c. végrehajtási utasításának 320 és 322 §§-ában foglaltak szolgálatán irányadóul, az 1888. évi t. c. 154. §. b) és j) pontjai alapján befolyt pénz büntetéseknek a községeket illető felerésze a vármegyei pénztárban cumulative kezelendő.

Végül az 1879. XX. t. c. 86, 102, 103 és 122. §-ai alapján befolyt pénzbüntetések az 1898. évi XXVII. t. c. 3 §-ában jelzett célra fordítandók.

A szabályrendelet végrehajtása érdekében kiadott nyomtatványok és bárcák költségei az ebdíj címén befolyt összegekből fedezendő.

23. §. Ezen szabályrendelet jóváhagyás után 8 napra lép életbe. Végrehajtását a vármegye rendeli el, és a hatóság első tisztviselője ellenőrzi.

A) minta.

Község (város).
Járás.
Törvényhatóság.
Ebtartási összeírásnak alapul szolgáló
Bejelentési űrlap.

Az ebtulajdonos.
Lakás (utca, házzám).
A birtokban található ebek száma minősége (faj, nem, kor).
Kelet és aláírás.

B) minta.

Község.
Pénztári napló sz.
Város.
Járás.
Törvényhatóság.

Elismervény.

Arról, hogy községi lakos az 19 évi összeírás folyó száma alatt felvett db. kutyájára kirótt azaz forint összeget alóírott község (város) pénztárnok (bíró) kezéhez a mai napon hiány nélkül befizetett.
Kelt

aláírás, pecsét.

A törvényhatóság ebtartási szabályrendeletének kivonata.

E. minta.	Község (város).	Járás.	Törvényhatóság.	Összeírás kimutatása a községekben (városban) található ebeknek.	Jegyzet	Adó összeg	Összesen fizetendő	Összesen darab	A birtokban levő ebek száma, kora	Az ebtulajdonos neve	Folyó szám egyuttal a bejelentési űrlap folyó száma

Kelt T. Zemplén-vármegye thatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben, 1896. évi május hó 30-ik napján tartott közgyűlésében.

Jegyzette: **Ifj. Meczner Gyula,** V. aljegyző.
Kiadta: **Dókus Gyula sk.,** főjegyző.
15422/1900 sz. **M. kir. belügyminister.**
Jóváhagyom!
Budapest, 1900. március 19-én.
A minister helyett: **Jakabffy sk.,** államtitkár.
(P. H.)

3769/I. 1900. **A bodroghözi járás főszolgabírájától.**

Körösvények.

I.
F. évi június hó 11-én 1 db. 2 éves, pej szőrű, hátsó lábai kesej, kanca csikó találtatott Leányvár községben bitangásban és a községi bíró által vétetett gondozásba. Igazolt tulajdonosa felhivatik hogy ezen körösvény megjelölésétől számított 15 nap alatt a község biránál annál is inkább jelentkezzék, mert ellenesetben a csikó mint gazdátlan jöszög az 1894. évi XII. t. c. 105. §-a értelmében el fog árvereztetni.
3879/I. 1900.

II.

F. évi június hó 11-én Szalontai József n.-géresi lakos kárára 1 drb. 2 éves sárga szőrű 2 hátulsó lába gatyó, herélt csikó az abarai ménesből elszökött és azóta feltalálható nem volt. Körözését elrendelem azzal, hogy feltalálás esetén hivatalomhoz jelentés teendő.
K.-Helmecz, 1900. június 17.
Bencsik, főszolgabíró.

2560/I 1900. **A s.-a.-uhelyi J. főszolgabírájától.**

Körösvény.

Imreg község határában egy körülbelül 4 évesnek látszó, sötét pej, kanca bitangásban találtatván körözése elrendeltetik azzal, hogy igazolt tulajdonosa Imreg község biránál átveheti.
S.-A.-Ujhely, 1900. június 17.
Barthos, főszolgabíró.
S.-A.-Ujhely rendőrkapitányi hivatala.
1432/rk. 1900. sz.

Körözés.

A f. évi június hó 13-án Csapon tartott országos vásárról S.-A.-Ujhelybe hajtott vágómarha közé egy drb. 3-4 éves fehér szőrű nagy széles szarvu ökörűt tévedt. Igazolt tulajdonosa alulírott rendőrkapitányság útján átveheti.
S.-A.-Ujhely, 1900. június 15.
Schmidt Lajos, rendőrkapitány.
2-2.

A szerkesztő postája.

Monte Azarico — Merczfalva. Beérkezett. Köszönjük. Köszölkük.
P. I — urnak Kanyár. A nyertes számokat még nem közölték

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.
Kiadó-tulajdonos: **Ehler Gyu'a.**

Hirdetések.

Eladó esetleg haszonbérbe adó

1900. évi október hó 1-től a zemplénvármegyei Szalók községben egy 290 hold szántó, 4 hold kert, 139 hold rét és 82 hold legelőből (valamennyi 1200 □ öllel számítva) álló, megfelelő számú lak- és gazdasági épületekkel ellátott birtok. — Bővebb felvilágosítást ad: **Dr. Novák István ügyvéd Gálszécsen.**

345/1900. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törvény-cikk 102. szakasza értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1899. évi V. II. 84.1. sz. végzése következtében Dr. Sugár Jakab ügyvéd által képviselt Wittenberg Jakab miskolci lakos javára Dr. Szirmay István helybeli lakos ellen 754 kor. 60 fill. s jár. erejéig 1899. évi február hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1084 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. bíróság 1900. évi V. II. 10/3. számú végzése folytán 754 kor. 60 fill. tőkekövetelés, ennek 1899. évi január hó 3. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 121 kor. 60 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig S.-A.-Ujhelyben alperes lakásán leendő eszközölésére 1900-ik évi június hó 30-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitézetik ahhoz a venni szándékozó oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törv.-cikk 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1831. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezek javára is foganatosítani fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1900. évi június hó 3. napján.
Tomasovszky Lajos, kir. bir. végrehajtó.

765/1900. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. II. 265/1. számú végzése következtében Dr. Haas Bernát ügyvéd által képviselt Kornstein Ignác helybeli lakos javára Lukács József s.-a.-ujhelyi lakos ellen 160 korona s jár. erejéig 1900. évi május hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 878 koronára becsült következő ingóságok u. m.: esztergapad és házi butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. II. 265/2. számú végzése folytán 160 korona tőkekövetelés, ennek 1900. évi január hó 1. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 54 korona 25 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig S.-A.-Ujhelyben alperes lakásán leendő eszközölésére 1900. évi június hó 28-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozó oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1900. évi május hó 31-én.
Tomasovszky Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Tk. 1978/1900. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmeczi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtónak ifj. Hajdu János és társai végrehajtást szenvedő elleni 706 kor. 32 fill. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmeczi kir. járásbíró) területén lévő Dámóc község határában tekvő a dámóczi 26. sz. tjkvben 221, 450, 489/5, 542, 599, (821-823) (1061, 1963.) és (1245-1246) tr. szám alatt foglalt a végrehajtást szenvedő Vaszily Mária férj. ifj. Hajdu Jánosné nevű álló ingatlanokra 2242 koronában ezennel megállapított kielégítési árban, de az utóajánlatot tevő által megígért 1980 koronánál olcsóbban nem az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi június hó 3-ik napjának délelőtti 10 órákor Dámóc község házában megtartandó nyilvános árverésen azonban az utóajánlatot tevő által megígért 1980 koronánál olcsóbban nem, eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárnak 10%-át vagyis 224 koronára 20 fill. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám a kelt igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmeczen, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi május hó 30-án.
Stépan László, kir. bír.

2842. szám.
1900. k. l.

Árverési hirdetés.

Ungvár r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy a városi kövezet vámszedési jog folyó évi július hó 1-től egy évre 22,200 kor. kikiáltási ár mellett nyilvános árverésen *folyó évi június hó 26-ik d. e. 9 órákor* a városház gyűléstermében bére fog adatni.

A résztvevők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül letenni.

Részletes feltételek a városi főjegyzői iroda helyiségében megtekinthetők.

Ungvárt, 1900. június hó 22-én.

Dr. Lüleý Sándor,
polgármester.

Bérlet.

Az eperjesi püspök-káptalani uradalom tulajdonát képező Szepes-vármegye Nagy-Fraukova községben levő kocsmaépület, továbbá liszt- és fűrészmalom az azokhoz tartozó szántóföldekkel együtt *f. évi július hó 1-től* kezdődő három, esetleg hat évre bére adatik.

Ajánlatok alóírt uradalmi ügyészhez Eperjesre intézendők.

Dr. Turkinyák Aladár,
eperjesi ügyvéd.

Osztálysorsjegyeket

a hatodik játék **III-ik** osztályhoz vételre ajánl **LÓW MIHÁLY** S.-A.-Ujhely. Huzás **július 10., 11. és 12-én.** Vétel-sorsjegyek árai $\frac{1}{2}$ **32** frt, $\frac{1}{4}$ **16** frt, $\frac{1}{8}$ **8** frt és $\frac{1}{16}$ **4** frt. Megújítási árak csak: $\frac{1}{2}$ **16** frt, $\frac{1}{4}$ **8** frt, $\frac{1}{8}$ **4** frt és $\frac{1}{16}$ **2** frt. Főnyeremény **1.000.000 millió** 60,000 és számos melléknyeremény kifizettetett már e helyen.

Biztos kereset	
kinálkozik jó beszélőképességgel bíró, tisztességes személyeknek, kik állandó lakhelyükön az 1883. évi XXXI. törv. cz. értelmében sorsjegyeknek, állampapíroknak részletfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak.	"MERCUR" váltóüzleti részvénytársaság BUDAPEST Arany János utca 31.

Tk. 1429/1900. sz.

Árverési hirdetésnyi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtónak Szűcs István végrehajtást szenvedő elleni 171 korona 58 fillér tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a tokaji kir. járásbíró) területén levő Tokaj községében fekvő a tokaji 17. sz. tjkben 20. lr. szám alatt felelt ingatlanok Szűcs István neven álló fele részére az árverést 720 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi július hó 10-ik napján** d. e. 10 órákor ezen tkvi hatóság hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árve résen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 72 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt övadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi május hó 2. napján.

Flathy, kir. jbiró.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bé-bevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jóhirnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá **valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.**

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.	A női szépség	Csodás, gyors hatása
elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a		
Margit Crème,		
mely vegytiszt, sem higgyant, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan, és zsirmentes.		
← Törvényesen védve. →		
Ezen világhírű arczenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrártalmat (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehérre, simává és üd vé varázsolja.		
Legkitünőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.		
Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt, Margit hölgypor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahnpasta) 50 kr., Margit arczviz 50 kr.		
Számtalan elismerő és köszönő l vel!		
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes be- küldése után küldi a készítő:		
FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.		
Kapható minden gyógyszerárban, drogua üzletben és illatszer-kereskedésben. Raktár: Kincsessy Péter és Wíder Gyula gyógyszerészeknél		
Kapható minden gyógyszerárban.	Legjobb szépítő szer.	Ujjazatoktól óvakodjunk!

A Grosz Vilmos-féle

esődtömegtől megvett árak: ugymint **kézi és járgány cséplőgépek, rosták, aratógépek, fűkaszalók, konkolyozók, boronák, Sack-féle ekék, lógereblyék** s több más gazdasági gépek a gyári árak tetemes leszállítása mellett kaphatók

Kornstein Ignác czégnél
S.-A.-Ujhely.

Mattyasovszky Mihály agyagkályha-gyára Alapított 1867. évben. ** Kassa, Kovács-utca 12. szám a'att **
Van szerencsém S.-A.-Ujhely és vidéke mélyen tisztelt közönségének becses tudomására hozni, miszerint
agyagkályha-gyáramban
agyagkályhák
minden nagyságban és alakban szives megtekintés és választás végett fel vannak állítva és bámulatos olesó áron számíttatnak.
Ócska agyagkályhák javítása és átrakása pontosan és legjobban teljesítetik

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmet alantabb jelzett

friss töltésű

Ásványvizeimre

felhívni.

Elismert legjobb borvizek

Bártfai

Bikszádi

Borszéki

Czigelkai

Gieshübli

Krondorfi

Luhí Erzsébet

Margit

Mohai Ágnes

Parádi kénsav

Szalvátor

Szolyvai

Polenai

Kitünő hatású gyógyvizek

Bilini

Csizi

Czigelkai

Emsi

Gleichenbergi

Guber

Halli iblany

Lipiki

Levico erős és gyenge

Karlsbadi

Marienbadi

Parádi arzén

Roneegno

Selters könig

Hunyadi János

Ferencz József

Erzsébet

Ivándai

melyeket a legjutányosabb árban számítok.

Szives megbízásokat kér:

Malártsik György

fűszer-, esemege-, ásványviz és magkereskedő

S.-A.-UJHELY.

Idült légcső, tüdő, gyomor- bél- és hólyaghurutban, húgykő és fővény-kórban szenvedőknél az országszerte páratlannak ismert és használt üdítő ital a

PÁRÁDI

savanyu viz

hatalmas gyógyerővel bir, különösen ott, hol az ivóvíz rossz, vagy ahol gerjes és járványos betegségek szoktak uralkodni, **igen ajánlható.**

Kizárólagos főraktár S.-A.-Ujhely részére

MALÁRTSIK GYÖRGY

mindennemű bel- és külföldi természetes ásvány-
vizek raktárában,

fűszer-, csemege és gyarmatáru kereskedésében.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld,** a törvényszéknél bejegyzett „apáca”-védjegyvel van ellátva. Főülmulhatatlan szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is kintűnően hat és sebet gyógyít.**

Egy próbaüveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés **csak** előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcseknek nevezik)

utólérhetetlen szívó erejű és gyógyíthatósága. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőcsrel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott esontszut, utabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatósága mindenféle seb gyógyulásánál.

Próbátégely bérmentesen 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utánaotoktól és kerüjék az eriektelen, ugynevezett házi kenőcsöket s más effeleket.

Cim: **A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz,**

Pregrada, Pragerhof felé, a Déli vasut mentén.

Prospektus ingyen és bérmentesen.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény üldözi.

Issigeac, Dordogne, Kopenhága, fabriken farma. Milanó, A. Bertoloni. Malmö, Sevrige, Apot. Lejonet. Nantes, Pharmacie C. Fredet, Nápoly. Palermo. Páris, Pharmacie française, 1 & 3, Place de la République, Pharmacie Daprey, 11, Rue des francs Bourgeois. Prága, Róma, Corso, Agenzia del Pollicino. Ronbax, Pharmacie F. Gernath. Sarajewo, Szeged, Temesvár. Triest, Velence. Vienne, Zürich.

Csak ezzel a törvényes, bejegyzett védőjeggyel valódi.

Csak ezzel a törvényes, bejegyzett védőjeggyel valódi.

LONDON, Chief Office S. W. 45 Brixton Road. Főraktárak: Burmann, Angol India. Agen. Zágráb. Algier. Amsterdam, E. Sanders, Rokin S. Basel. Szt. János gyógyszerár, W. Kratz. Belgrád, Nikola A. Delini, gyógyszerár Mihály fejedelemhez, Központi raktár Szerbia részére. Berlin, C. Bologna. Bruxelles, Pharmacie Ch. Delacroix & Co. Budapest, Török J. Dr. Egger L. és J. Csátró. Cöln a Rh., Noris. Debrecen. Elb, Luxemburg. Schmidt F., gyógyszerár.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok S.-a.-Ujhelyben.

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a „Vörös ökör” emeletén lévő 5 teremben a legkényesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg jól berendezett

BUTORRAKTÁRAMAT

a n. é. közönség kényelmére ezzel kapcsolatosan ugyanott a földszinten egy **nagyszabásu butorraktárral** megnagyobbítottam.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meggyőződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktárban csakis jó és szolid minőségű és bármilyen kiváló minőségű megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Csakis 8-10 löerejű géphez alkalmas Hoffer és Schranz gyártmányu keveset használt elevátor feleárban eladó Balogh Györgynél Gercselyben.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták köszvénynél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bertékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggeljelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítóok.

Tk. 1083/1900. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminister 1900. évi márczius hó 13-án 53,737. I/A. I. M. 900. sz. a. elrendelte, hogy kir.-helmecezi kir. járásbírószág mint tkvi hatóságához tartozó **Karád** község telekjegyzőkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38., és az 1891. évi 16. t.-cikknek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosittatik.

E czélből a helyszini eljárás a nevezett községben **1900. évi augusztus hó 12-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2) Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15-18. és az 1889. évi 38. t. cz. 5. 6. 7. és 9.§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog

bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

3) azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság Kir.-Helmecezen, 1900. évi június hó 14-én.

Kir. jbiró helyett:

Dancs György, kir. albiró.

Alulírottak bátorkodunk a nagyérdemű közönség figyelmét

a Weyrauch Kristóf és Társa-féle gyorsan száradó és szagtalan

BORSZESZ PADLÓFÉNYMÁZRA

felhívni. — Ezen fénymáz a legjobb padlófénymázó szer, **gyorsan szárad, szagtalan, igen tartós és mosható is.** — Kapható tisztán, szín nélkül, továbbá sárga és barna színekben, 1 kilós üveg ára 2 kor. 40 fill., 1/2 kilós üveg ára 1 kor. 30 fillér.

Főraktára S.-A.-Ujhely és vidékére

NAGY FERENCZ, fűszer-, csemege-, ásványviz- és festékáru kereskedésében S.-A.-Ujhely.

Tisztelettel **WEYRAUCH KRISTÓF ÉS TÁRSA.**

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

KRONSTEINER KAROLY

Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában)
Az arany érémmelel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak-
ipari-, bányá- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszin-
tén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója

E homlokzat-festékek, melyek mészből feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 4
különböző mintában különként 10 krtól felfelé szállíttatnak és ami a festék szűrtisztaságát
illeti azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyszintén használati kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy
alulirott intézet földbirtokokra és S.-A.-
Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig
terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilá-
gosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen és gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a közeledő nyári időnyre nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány, vagy gőzmozgony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel, vagy anélkül.

Baker- és magtár-rostait, továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat. Szeszgyár berendezéseket m. p. Hencse-főzőket, kavarázó készülékeket, maláta- és burgonya-zúzókat, olaj-sajtókat, olajmag-pörkölőket, malomberendezéseket stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan

Bizományi raktár Herz Kálmán urnál S.-A.-Ujhely

kinél a czég gyártmányai eredeti áron beszerezhetők.

Gazdasági gépeink képesek, valamint öntödénknél gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség tudomására hozni, hogy

guvrirozó gépem

már megjött, ezen körülményt különös figyelmébe ajánlom a t. urnők és varrónőknek.

Guvrirozni elvállalok selyem, krepp, batist, karton, szerbvászson s egyéb mindenféle női ruhaszövetet még pedig 110 centim. hosszúságig, a legjutányosabb árák mellett.

Továbbá ajánlom a már évek óta fenálló férfi- és női ruhatisztító és festő-üzletemet. — Magamat a t. közönség pártfogásába ajánlva mély tisztelettel vagyok

Rakovszky Sándor,
vegytisztító és kemefestő.

S.-A.-Ujhely, Bercsényi-utca 45. sz. a fogház átellenében.

A legnagyobb cipőraktár S.-A.-Ujhelyben.

Halász Herman

ezelőtt

Özv. Rozsássy Lajosné

S.-A.-Ujhelyt, főtér, a „Vadász-kürt“ szálloda épületében.

Ajánlja nagy raktárát
valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek cipő különlegességeiben.

Egyedüli raktára:
urak, hölgyek és gyermekek számára, a mai korban legszebb és legegyszerűbb viseletű

Triumph (Győzelmi) és Victória cipőknek,
valamint a valódi, legjobb anyagból készült

Kneip Sandaloknak.

A legizlésesebb
séta- és táncz-czipők
minden színben.

Elismert legjobb cizmek és festékek Sevro és színes czipőkhöz.

A legolcsóbb arutól — a legfinomabb áruig.

Honi butor raktár!

Értesítés.

Van szerencsénk a helybeli és vidéki n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint **Rakóczy-utca Róth Bernáth-féle házban** egy, a mai kor kívánalmainak megfelelőleg berendezett

Butorraktárt nyitottunk

hol is mindenféle stílus: ebédlő, háló, szalon stb. berendezéseket raktáron tartunk.

Kívánatra bármely e szakba vágó munkát saját izlés szerint, valamint

mindennemű épület munkákat

üzleti berendezéseket a legrövidebb idő alatt s a legjutányosabb árban elvállalunk.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri
tisztelettel

Büchler Ferenc és Fia.

Jutányos árák. — Pontos kiszolgálás.

Igen sok külföldi **francia, angol és német** szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére **gyötrő bajok** és kellemetlen **betegségek** ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a **legczészerűbb és legjobb a**

SANTAL-EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve; a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz“, Budapest, VI. Váci-körút 17 szám.